ธนาคารแห่งประเทศไทย

3 มกราคม 2556

เรียน ผู้จัดการ

สถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงินทุกแห่ง

ที่ ธปท.ฝนส.(23) ว. 4 /2556 เรื่อง นำส่งประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง ข้อกำหนดเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีของสถาบันการเงิน

ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ขอนำส่งประกาศ ธปท. ที่ สนส. 21/2555 เรื่อง ข้อกำหนดเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีของสถาบันการเงิน ลงวันที่ 17 ธันวาคม 2555 ซึ่งได้ลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับประกาศและงานทั่วไป เล่ม 129 ตอนพิเศษ 197 ง วันที่ 28 ธันวาคม 2555 และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2556 เป็นต้นไป

สาระสำคัญของการปรับปรุงประกาศ ธปท. เรื่อง ข้อกำหนดเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีของสถาบันการเงิน เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ทางบัญชีให้สถาบันการเงินถือปฏิบัติอย่างมีมาตรฐานเป็นไปในแนวทางเดียวกันเพิ่มเติมจากที่ต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีที่กำหนดโดยสภาวิชาชีพบัญชีฯ เช่น การซื้อขายตั๋วเงินและธุรกรรมสินเชื่อเพื่อการค้า (Trade Finance) โดยจะเน้นการพิจารณาจากความเสี่ยงและผลตอบแทนเป็นสำคัญ และมีการยกเลิกข้อกำหนดเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีและการจัดประเภทลูกหนี้ โดยให้อ้างอิงกับแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการโอนและการรับโอนสินทรัพย์ทางการเงินของสภาวิชาชีพบัญชีฯ รวมทั้งปรับปรุงเนื้อหาบางส่วนของประกาศฉบับนี้ให้มีความชัดเจนขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและถือปฏิบัติ

ขอแสดงความนับถือ

ฤชุกร

(นางฤชุกร สิริโยธิน)
ผู้ช่วยผู้ว่าการ สายนโยบายสถาบันการเงิน
ผู้ว่าการแทน

สิ่งที่ส่งมาด้วย ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ สนส. 21/2555 เรื่อง ข้อกำหนดเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีของสถาบันการเงิน ลงวันที่ 17 ธันวาคม 2555

ฝ่ายนโยบายความเสี่ยง
โทรศัพท์ 0 2283 5313, 0 2356 7688, 0 2283 5303
โทรสาร 0 2283 5938

หมายเหตุ [ ] ธนาคารจะจัดให้มีการประชุมชี้แจงในวันที่ ..... ณ.....
[X] ไม่มีการจัดประชุมชี้แจง

ฝนสว00-บช000๐1 -255601๐3

บช000	วันที่ 3 ม.ค. 2556

ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย
ที่ สนส. 21 /2555
เรื่อง ข้อกำหนดเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีของสถาบันการเงิน

---

1. เหตุผลในการออกประกาศ

โดยปกติแล้วสถาบันการเงินต้องจัดทำบัญชีให้เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีที่สภาวิชาชีพบัญชีกำหนดเช่นเดียวกับนิติบุคคลประเภทอื่น ๆ อย่างไรก็ตาม เนื่องจากธุรกิจของสถาบันการเงินเป็นธุรกิจการเงินที่มีลักษณะเฉพาะแตกต่างจากธุรกิจโดยทั่วไป ทำให้การทำธุรกรรมบางประเภทอาจไม่มีมาตรฐานการบัญชีที่เป็นการเฉพาะกำหนดแนวปฏิบัติด้านบัญชีไว้ หรือมาตรฐานการบัญชีที่มีอยู่อาจไม่ชัดเจนในสถานการณ์หนึ่ง ๆ ซึ่งต้องอาศัยการตีความและดุลยพินิจในการนำไปใช้ที่หลากหลาย หรือมาตรฐานการบัญชีในบางเรื่องได้ให้ทางเลือกไว้หลายแนวทางในการนำไปปฏิบัติ จากข้อเท็จจริงดังกล่าวที่เกิดขึ้นอาจทำให้เกิดความไม่ชัดเจนและความหลากหลายในการนำไปปฏิบัติของสถาบันการเงินแต่ละแห่ง ด้วยเหตุนี้ ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงเห็นความจำเป็นในการออกหลักเกณฑ์ทางบัญชีในประเด็นที่เป็นปัญหาดังกล่าว เพื่อให้สถาบันการเงินถือปฏิบัติอย่างมีมาตรฐานเป็นไปในแนวทางเดียวกัน เพิ่มเติมจากที่ต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีที่กำหนดโดยสภาวิชาชีพบัญชีในกรณีปกติ ทั้งนี้ หลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดเป็นไปตามหลักการและกรอบของแม่บทการบัญชีและมาตรฐานการบัญชีที่กำหนดโดยสภาวิชาชีพบัญชีที่เกี่ยวข้อง โดยไม่ขัดแย้งกัน หรือในบางกรณีที่ยังไม่มีมาตรฐานการบัญชีที่กำหนดโดยสภาวิชาชีพบัญชีครอบคลุมถึง ธนาคารแห่งประเทศไทยได้กำหนดหลักเกณฑ์ทางบัญชีให้เป็นไปตามหลักการของมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ (International Financial Reporting Standard – IFRS)

ในการออกประกาศฉบับนี้ ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ปรับปรุงหลักเกณฑ์ในหมวด 3 การรับซื้อหรือรับโอนลูกหนี้ โดยยกเลิกข้อกำหนดเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีและการจัดประเภทลูกหนี้ และให้อ้างอิงกับแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการโอนและการรับโอนสินทรัพย์ทางการเงินและที่แก้ไขเพิ่มเติมของสภาวิชาชีพบัญชี หมวด 4 การแปลงค่าเงินสกุลต่างประเทศทุกสกุลให้เป็นสกุลเงินบาท เพื่อให้สอดคล้องกับวิธีปฏิบัติในปัจจุบันของธนาคารแห่งประเทศไทยในการเผยแพร่ข้อมูลอัตราแลกเปลี่ยน และ หมวด 6 การบัญชีสำหรับการซื้อขายตั๋วเงิน และธุรกรรมสินเชื่อเพื่อการค้า (Trade Finance) โดยการรับซื้อ ซื้อลด รับช่วงซื้อลดเอกสารตามเงื่อนไขของเลตเตอร์ออฟเครดิต เพื่อให้สอดคล้องกับการบริหารความเสี่ยงในการทำธุรกรรมของสถาบันการเงินและเป็นไปตามหลักการของมาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้อง โดยเพิ่มข้อกำหนดในการบันทึกบัญชีสำหรับธุรกรรมสินเชื่อเพื่อการค้า (Trade Finance) โดยการรับซื้อ ซื้อลด รับช่วงซื้อลดเอกสารตามเงื่อนไขของเลตเตอร์ออฟเครดิต

ฝนสป00-บช00001 -25551217

บช000	วันที่ 17 ธ.ค. 2555

2. อำนาจตามกฎหมาย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 62 และมาตรา 66 แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 **อันเป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา 29 ประกอบกับมาตรา 31 มาตรา 33 มาตรา 36 มาตรา 39 มาตรา 41 และมาตรา 43 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย** ธนาคารแห่งประเทศไทยออกข้อกำหนดให้สถาบันการเงินถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การบัญชีในเรื่องที่กำหนดในประกาศนี้

3. ขอบเขตการบังคับใช้

ประกาศฉบับนี้ให้ใช้บังคับกับสถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงินทุกแห่ง

4. ประกาศและหนังสือเวียนที่ยกเลิก

ให้ยกเลิกประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยที่ สนส. 67/2551 ลงวันที่ 3 สิงหาคม 2551 เรื่อง ข้อกำหนดเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีของสถาบันการเงิน

5. เนื้อหา

หมวด 1
การบัญชีสำหรับการขายทรัพย์สินรอการขาย

---

1. ในประกาศฉบับนี้

1.1 คำจำกัดความดังต่อไปนี้ ให้ใช้คำนิยามตามมาตรา 4 และมาตรา 49 แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 (เอกสารแนบ 1)

1.1.1 “ผู้มีอำนาจในการจัดการ”

1.1.2 “ผู้ที่เกี่ยวข้อง”

1.1.3 “ผู้ถือหุ้นรายใหญ่”

1.1.4 “กิจการที่มีผลประโยชน์เกี่ยวข้อง”

1.2 “กรรมการที่เป็นผู้บริหาร” ให้มีความหมายตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยธรรมาภิบาลของสถาบันการเงิน

1.3 “กลุ่มธุรกิจทางการเงิน” ให้มีความหมายตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การกำกับแบบรวมกลุ่ม

2. หลักเกณฑ์ที่กำหนดในหมวดนี้ ให้ใช้กับการขายทรัพย์สินรอการขายทุกประเภท ยกเว้นการขายทรัพย์สินรอการขายประเภทตราสารหนี้และตราสารทุน

3. หลักเกณฑ์ในการรับรู้รายได้จากการขายทรัพย์สินรอการขาย

ในการขายทรัพย์สินรอการขาย สถาบันการเงินจะรับรู้รายได้จากการขายได้ต่อเมื่อเป็นไปตามเงื่อนไขทุกข้อดังต่อไปนี้ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการของมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 18 เรื่อง รายได้ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

3.1 ได้โอนความเสี่ยงและผลตอบแทนที่เป็นสาระสำคัญของความเป็นเจ้าของในทรัพย์สินรอการขายให้กับผู้ซื้อแล้ว

3.2 ไม่เกี่ยวข้องในการบริหารทรัพย์สินรอการขายอย่างต่อเนื่องในระดับที่เจ้าของพึงกระทำ หรือไม่ได้มีการควบคุมทั้งทางตรงและทางอ้อมในทรัพย์สินรอการขายที่ขายไปแล้ว

3.3 สามารถวัดมูลค่าของจำนวนรายได้จากการขายทรัพย์สินรอการขายได้อย่างน่าเชื่อถือ

3.4 มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่จะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจของรายการบัญชีนั้น

3.5 สามารถวัดมูลค่าของต้นทุนที่เกิดขึ้นหรือที่จะเกิดขึ้นอันเนื่องมาจากการขายทรัพย์สินรอการขายนั้นได้อย่างน่าเชื่อถือ

4. การบัญชีสำหรับการขายทรัพย์สินรอการขาย

4.1 การขายทรัพย์สินรอการขายรายการใดที่ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ในข้อ 3 ให้บันทึกบัญชีเป็นการรับเงินมัดจำ

4.2 นอกเหนือจากการขายทรัพย์สินรอการขายในข้อ 4.3 หากการขายทรัพย์สินรอการขายเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในข้อ 3 แล้ว ให้สถาบันการเงินแยกพิจารณาเป็น 2 กรณี คือ การขายให้กับบุคคลทั่วไป และการขายให้กับกิจการที่มีผลประโยชน์เกี่ยวข้อง กรรมการ ผู้มีอำนาจในการจัดการของสถาบันการเงิน ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลดังกล่าว โดยวิธีการบัญชีสำหรับการขายในแต่ละกรณีให้ถือปฏิบัติดังนี้

4.2.1 การขายทรัพย์สินรอการขายให้กับบุคคลทั่วไป สำหรับรายการที่มียอดขายสูงกว่า 10 ล้านบาท สถาบันการเงินจะสามารถรับรู้กำไรเป็นรายได้ทั้งจำนวนเมื่อเข้าเงื่อนไขดังต่อไปนี้

(1) ได้รับชำระเงินสดแล้วไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของราคาขาย

(2) ผู้ซื้อแสดงให้เห็นว่ามีความสามารถที่จะชำระค่าทรัพย์สินได้ครบตามจำนวน

หากการขายไม่เป็นไปตามเงื่อนไขดังกล่าวข้างต้น ให้รับรู้กำไรเป็นรายได้ตามสัดส่วนของเงินสดที่ได้รับชำระต่อราคาขายจนกว่าการขายจะเข้าเงื่อนไขทั้งสองข้อ จึงให้รับรู้กำไรเป็นรายได้ทั้งจำนวน เช่น ในกรณีที่ได้รับชำระเงินสดน้อยกว่าร้อยละ 20 ในครั้งแรก เนื่องจากการให้กู้ยืมเงินเกินกว่าร้อยละ 80 เมื่อผู้ซื้อได้นำเงินสดมาชำระจนถึงร้อยละ 20 แล้วก็สามารถรับรู้กำไรเป็นรายได้ทั้งจำนวนได้

4.2.2 การขายทรัพย์สินรอการขายให้กับกิจการที่มีผลประโยชน์เกี่ยวข้อง รวมถึงกรรมการ ผู้มีอำนาจในการจัดการของสถาบันการเงิน ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลดังกล่าว ให้ถือปฏิบัติดังนี้

(1) กรณีไม่มีการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงิน หรือบริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินของสถาบันการเงินนั้น

(1.1) กรณีรับเป็นเงินสดทั้งจำนวน สามารถรับรู้กำไรเป็นรายได้ทั้งจำนวน

(1.2) กรณีให้มีการทยอยชำระ ให้รับรู้กำไรเป็นรายได้ทั้งจำนวนเมื่อได้รับเงินครบถ้วนตามสัญญาแล้ว (Cost Recovery Method)

(2) กรณีมีการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงิน หรือบริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินของสถาบันการเงินนั้น

(2.1) กรณีให้กู้ยืมเพื่อชำระค่าทรัพย์สินทั้งจำนวน ให้รับรู้กำไรเป็นรายได้ทั้งจำนวน เมื่อได้รับชำระเงินกู้ยืมครบถ้วนตามสัญญาแล้ว (Cost Recovery Method)

(2.2) กรณีให้กู้ยืมเพื่อชำระค่าทรัพย์สินไม่เต็มจำนวน โดยผู้ซื้อได้จ่ายชำระเป็นเงินสดบางส่วน ให้รับรู้กำไรเป็นรายได้ตามสัดส่วนของเงินสดที่ได้รับชำระต่อราคาขาย สำหรับส่วนที่มีการให้กู้ยืมเงิน ให้รับรู้กำไรเป็นรายได้ทั้งจำนวน เมื่อได้รับชำระเงินกู้ยืมครบถ้วนตามสัญญาแล้ว (Cost Recovery Method)

ทั้งนี้ หลักเกณฑ์และวิธีการขายทรัพย์สินรอการขายให้แก่กรรมการ ผู้มีอำนาจในการจัดการของสถาบันการเงิน ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลดังกล่าว ให้เป็นไปตามมาตรา 48(4) แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 และประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การขาย ให้ หรือให้เช่าทรัพย์สินใด ๆ แก่กรรมการและบุคคลอื่นที่กำหนดตามมาตรา 48(4) หรือรับซื้อหรือเช่าทรัพย์สินใด ๆ จากบุคคลดังกล่าว

4.3 การขายทรัพย์สินรอการขายให้แก่บริษัทบริหารสินทรัพย์กรุงเทพพาณิชย์ จำกัด และได้รับชำระเป็นตั๋วสัญญาใช้เงินจากบริษัทบริหารสินทรัพย์กรุงเทพพาณิชย์ จำกัด หากเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในข้อ 3 แล้ว ให้สถาบันการเงินถือปฏิบัติดังนี้

4.3.1 เนื่องจากตั๋วสัญญาใช้เงินจากบริษัทบริหารสินทรัพย์กรุงเทพพาณิชย์ จำกัด เป็นหนี้ที่เกิดจากการขายทรัพย์สินรอการขาย ไม่ใช่เงินให้สินเชื่อจากการดำเนินธุรกิจปกติของ

สถาบันการเงิน จึงให้บันทึกบัญชีเป็นลูกหนี้อื่นในหัวข้อสินทรัพย์อื่นในงบการเงินด้วยมูลค่ายุติธรรมที่คำนวณจากกระแสเงินสดที่จะได้รับในอนาคตคิดลดด้วยอัตราดอกเบี้ยที่กำหนดขึ้นตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 18 เรื่อง รายได้ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ทั้งนี้ ในกรณีที่ไม่มีอัตราดอกเบี้ยดังกล่าว ให้สถาบันการเงินเทียบเคียงจาก yield curve ของพันธบัตรรัฐบาล และหากไม่มีพันธบัตรรัฐบาลที่มีอายุเท่ากับตั๋วสัญญาใช้เงินจากบริษัทบริหารสินทรัพย์กรุงเทพพาณิชย์ จำกัด ให้สถาบันการเงินใช้วิธี interpolate จาก yield curve ของพันธบัตรรัฐบาล

4.3.2 การรับรู้กำไรจากการขายทรัพย์สินรอการขายเป็นรายได้ตามที่กำหนดในข้อ 4.2 มีเจตนารมณ์ที่จะให้ยึดหลักระมัดระวัง จึงต้องมั่นใจว่าจะไม่มีการยกเลิก การขายและผู้ซื้อมีความสามารถในการชำระเงิน สำหรับกรณีของบริษัทบริหารสินทรัพย์กรุงเทพพาณิชย์ จำกัด ที่มีกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงินถือหุ้นเต็มจำนวน หากการขายเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในข้อ 3 แล้ว สถาบันการเงินสามารถที่จะรับรู้กำไรจากการขายเป็นรายได้ทั้งจำนวน

4.4 การขายทรัพย์สินรอการขายโดยที่สถาบันการเงินยังมีภาระที่จะต้องดำเนินการอยู่อีก และจะมีผลกระทบอย่างมีสาระสำคัญต่อกำไรจากการขายทรัพย์สินนั้น เช่น ภาระในการโยกย้ายผู้อยู่อาศัย ภาระในการรื้อถอนสิ่งปลูกสร้าง เป็นต้น ในการคำนวณกำไรจากการขายทรัพย์สินดังกล่าว ให้สถาบันการเงินหักค่าใช้จ่ายที่ประมาณว่าอาจจะเกิดขึ้นใน ภายหน้าออกจากกำไรจากการขายทรัพย์สินนั้นตามสัดส่วนเช่นเดียวกับการรับรู้กำไรในแต่ละกรณี ทั้งนี้ การประมาณการค่าใช้จ่ายที่อาจเกิดขึ้นดังกล่าว ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 37 เรื่อง ประมาณการหนี้สิน หนี้สินที่อาจเกิดขึ้น และสินทรัพย์ที่อาจเกิดขึ้น และที่แก้ไขเพิ่มเติม

4.5 ในกรณีที่มีรายการขาดทุนจากการขายทรัพย์สินรอการขาย จะต้องรับรู้ขาดทุนนั้นในงบกำไรขาดทุนทันทีทั้งจำนวน

5. ให้เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการขายทรัพย์สินรอการขายในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

6. ตัวอย่างวิธีการบัญชีเกี่ยวกับการขายทรัพย์สินรอการขาย (สำหรับกรณีตามข้อ 4.2) แสดงไว้ในเอกสารแนบ 2

หมวด 2
การบัญชีเกี่ยวกับเงินลงทุน

เพื่อให้การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับเงินลงทุนในตราสารหนี้และตราสารทุน โดยไม่รวมถึงเงินลงทุนในลูกหนี้ของสถาบันการเงิน มีความสอดคล้องและเป็นมาตรฐานเดียวกัน ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงออกข้อกำหนดให้สถาบันการเงิน ปฏิบัติดังนี้

1. ให้สถาบันการเงินบันทึกบัญชีเงินลงทุนในตราสารหนี้และตราสารทุนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 105 เรื่อง การบัญชีสำหรับเงินลงทุนในตราสารหนี้และตราสารทุน และที่แก้ไขเพิ่มเติม ทั้งนี้ ในกรณีที่มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 105 ไม่ครอบคลุมถึงตราสารการเงินหรือตราสารอนุพันธ์ประเภทใด ให้ถือปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ ฉบับที่ 39 (IAS39) โดย

1.1 ตราสารหนี้ หมายถึง ตราสารที่แสดงว่าผู้ออกตราสารมีภาระผูกพันทั้งทางตรงและทางอ้อมที่จะต้องจ่ายเงินสด หรือสินทรัพย์อื่น ให้แก่ผู้ถือตราสารตามจำนวนและเงื่อนไขที่ได้กำหนดไว้โดยชัดเจนหรือโดยปริยาย ได้แก่ (1) พันธบัตร (2) ตั๋วเงินคลัง (3) ตราสารอื่นที่ออกโดยรัฐบาลไทย องค์การของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือนิติบุคคลที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้นเป็นผู้ออก ที่มีลักษณะเป็นการระดมทุน (4) หุ้นกู้ที่ออกเพื่อการระดมทุน (5) **ตั๋วแลกเงินหรือตั๋วสัญญาใช้เงิน**ที่ธนาคารพาณิชย์ออกเพื่อการกู้ยืมเงินระหว่างสถาบันการเงินและเพื่อระดมทุนจากประชาชน ตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด (6) **ตั๋วแลกเงินหรือตั๋วสัญญาใช้เงิน**ที่บริษัทเงินทุนออกเพื่อระดมทุนจากประชาชน (7) **ตั๋วแลกเงินหรือตั๋วสัญญาใช้เงิน**ที่ออกโดยธุรกิจอื่นหากมีลักษณะเป็นการระดมทุน และมีลักษณะคล้ายหุ้นกู้ (8) FRN FRCD หรือตราสารแห่งหนี้อื่นใด ที่มีลักษณะเป็นหุ้นกู้ หรือคล้ายคลึงหุ้นกู้ที่สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์อนุญาตให้เสนอขาย (9) ตราสารหนี้ที่มีอนุพันธ์แฝงที่ออกโดยธนาคารพาณิชย์ตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด เช่น Credit Linked Notes และ Structured Notes (10) ตั๋วสัญญาใช้เงินที่สถาบันการเงินได้รับจากบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย เพื่อชำระค่าโอนสินทรัพย์ด้อยคุณภาพ และ (11) ตราสารหนี้ประเภทอื่นใดที่ธนาคารแห่งประเทศไทยจะประกาศเพิ่มเติม

1.2 ตราสารทุน หมายถึง ตราสารที่แสดงว่าผู้ถือตราสารมีความเป็นเจ้าของในส่วนได้เสียคงเหลือของกิจการที่ไปลงทุน ได้แก่ (1) หุ้นสามัญ (2) หุ้นบุริมสิทธิ (3) ตราสารที่มีคุณสมบัติเช่นเดียวกับตราสารทุน เช่น ใบสำคัญแสดงสิทธิซื้อหุ้นสามัญ (4) ตราสารทุนประเภทอื่นใดที่ธนาคารแห่งประเทศไทยจะประกาศเพิ่มเติม

2. การประเมินมูลค่ายุติธรรม

2.1 <u>การประเมินมูลค่ายุติธรรมสำหรับเงินลงทุนในตราสารหนี้</u>

2.1.1 เงินลงทุนในตราสารหนี้ที่จำหน่ายในประเทศ ในกรณีที่มีอัตราผลตอบแทน ให้นำมาคำนวณมูลค่ายุติธรรมโดยใช้สูตรที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดในหนังสือที่ ธปท.นว.(ว)1086/2538 ลงวันที่ 22 พฤษภาคม 2538 เรื่อง มาตรฐานเสนอซื้อขายและคำนวณราคาสำหรับการซื้อขายหลักทรัพย์รัฐบาลในตลาดรอง และที่แก้ไขเพิ่มเติม ในกรณีที่มีราคาในตลาดหรือสามารถประเมินราคาได้อย่างน่าเชื่อถือ ให้ใช้ราคานั้นเป็นมูลค่ายุติธรรมได้ โดยทั้ง 2 กรณีให้ถือปฏิบัติดังนี้

7

(1) ตราสารหนี้ที่มีตลาดซื้อขายคล่องรองรับ

(1.1) ตราสารหนี้ประเภทตั๋วเงินคลัง พันธบัตรรัฐบาล พันธบัตรธนาคารแห่งประเทศไทย พันธบัตรกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน พันธบัตรรัฐวิสาหกิจ ให้ใช้อัตราผลตอบแทนหรือราคาเสนอซื้อเฉลี่ยครั้งล่าสุดที่เผยแพร่ไว้บน Website ของสมาคมตลาดตราสารหนี้ไทย (ThaiBMA)

(1.2) ตราสารหนี้ประเภทหุ้นกู้บริษัทเอกชน ให้ใช้อัตราผลตอบแทนหรือราคาเสนอซื้อเฉลี่ยครั้งล่าสุดที่เผยแพร่ไว้บน Website ของ ThaiBMA หรือ ตลาดอื่นที่มีหน่วยงานของรัฐกำกับดูแลและหลักทรัพย์ดังกล่าวมีการซื้อขายอยู่

(2) ตราสารหนี้ที่ไม่มีตลาดซื้อขายคล่องรองรับหรือตลาดนั้นไม่มีคุณสมบัติเพียงพอที่จะเป็นตลาดซื้อขายคล่อง

(2.1) ตราสารหนี้ประเภทหุ้นกู้บริษัทเอกชน ให้ใช้อัตราผลตอบแทนหรือราคาเสนอซื้อเฉลี่ยครั้งล่าสุดของพันธบัตรรัฐบาล หรืออัตราผลตอบแทนที่เป็น Interpolated Yield ของพันธบัตรรัฐบาลที่เผยแพร่ไว้บน Website ของ ThaiBMA โดยบวกค่าความเสี่ยง (Risk Premium) ตามความเหมาะสม

(2.2) ตราสารหนี้ที่มีอนุพันธ์แฝง ให้สถาบันการเงินประเมินมูลค่ายุติธรรมตามแนวทางที่กำหนดในประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การบริหารความเสี่ยงสำหรับธุรกรรมอนุพันธ์

(2.3) พันธบัตรออมทรัพย์ช่วยชาติ ให้ใช้ราคาซื้อคืนก่อนครบกำหนดในช่วงเวลาต่าง ๆ ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศ

(2.4) ตราสารหนี้อื่นที่ออกจำหน่ายในประเทศนอกเหนือ จากที่ระบุไว้ในข้อ (2.1) (2.2) และ (2.3) ให้สถาบันการเงินที่เชื่อถือได้เป็นผู้ประเมินมูลค่ายุติธรรม ทั้งนี้ สถาบันการเงินผู้ประเมินราคาจะต้องแสดงเหตุผลที่เชื่อถือได้เป็นลายลักษณ์อักษรประกอบด้วย หรือคำนวณหามูลค่ายุติธรรมจากอัตราที่ระบุไว้ในข้อ (2.1) บวกค่าความเสี่ยง (Risk Premium) ตามความเหมาะสม

2.1.2 เงินลงทุนในตราสารหนี้ที่จำหน่ายในต่างประเทศ ให้ถือปฏิบัติดังนี้

(1) ตราสารหนี้ที่มีตลาดซื้อขายคล่องรองรับ

ให้ใช้ราคาที่เผยแพร่โดยแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้ เช่น Bloomberg, Reuters, Telerate หรือ Euroclear เป็นมูลค่ายุติธรรมของเงินลงทุนในตราสารหนี้ในต่างประเทศ

(2) ตราสารหนี้ที่ไม่มีตลาดซื้อขายคล่องรองรับหรือตลาดนั้นไม่มีคุณสมบัติเพียงพอที่จะเป็นตลาดซื้อขายคล่อง

ให้สถาบันการเงินในต่างประเทศที่เป็นผู้ขาย หรือเป็น Dealer ในตราสารหนี้ดังกล่าวให้แก่สถาบันการเงิน หรือสถาบันการเงินในต่างประเทศรายอื่นที่เชื่อถือได้ เป็นผู้ประเมินมูลค่ายุติธรรม ซึ่งต้องทำการประเมินเป็นลายลักษณ์อักษรและมีแหล่งข้อมูลอ้างอิงได้

ทั้งนี้ สถาบันการเงินควรใช้ราคาจากแหล่งข้อมูลเดียวกันเพื่อความสม่ำเสมอของราคา เว้นแต่แหล่งข้อมูลนั้นจะไม่มีการเสนอราคาในตราสารบางรุ่น สถาบันการเงินอาจจะใช้ราคาจากแหล่งข้อมูลอื่นแทนได้ โดยต้องสามารถตรวจสอบแหล่งที่มาของข้อมูลได้เมื่อธนาคารแห่งประเทศไทยร้องขอ

2.2 <u>การประเมินมูลค่ายุติธรรมสำหรับเงินลงทุนในตราสารทุน</u>

2.2.1 เงินลงทุนในตราสารทุนที่จำหน่ายในประเทศ ให้ถือปฏิบัติดังนี้

(1) <u>ตราสารทุนที่มีตลาดซื้อขายคล่องรองรับ</u>

ให้ใช้ราคาเสนอซื้อครั้งล่าสุดจากตลาดในประเทศที่มีหน่วยงานของรัฐกำกับดูแลและหลักทรัพย์ดังกล่าวมีการซื้อขายกันอยู่ เช่น ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ เป็นมูลค่ายุติธรรมของตราสารทุนดังกล่าว

(2) <u>ตราสารทุนที่ไม่มีตลาดซื้อขายคล่องรองรับหรือตลาดนั้นไม่มีคุณสมบัติเพียงพอที่จะเป็นตลาดซื้อขายคล่อง</u>

ให้ถือปฏิบัติตามที่กำหนดในมาตรฐานการบัญชี โดยถือเป็นเงินลงทุนทั่วไป แสดงในงบแสดงฐานะการเงินด้วยราคาทุน และพิจารณาการด้อยค่าของเงินลงทุนด้วย

2.2.2 เงินลงทุนในตราสารทุนที่จำหน่ายในต่างประเทศ ให้ถือปฏิบัติดังนี้

(1) ตราสารทุนที่มีตลาดซื้อขายคล่องรองรับ

ให้ใช้ราคาที่เผยแพร่ไว้ในตลาดต่างประเทศที่มีหน่วยงานของรัฐกำกับดูแลเป็นมูลค่ายุติธรรมของเงินลงทุนในตราสารทุนดังกล่าว

(2) <u>ตราสารทุนที่ไม่มีตลาดซื้อขายคล่องรองรับหรือตลาดนั้นไม่มีคุณสมบัติเพียงพอที่จะเป็นตลาดซื้อขายคล่อง</u>

ให้ถือปฏิบัติตามที่กำหนดในมาตรฐานการบัญชี โดยถือเป็นเงินลงทุนทั่วไป แสดงในงบแสดงฐานะการเงินด้วยราคาทุน และพิจารณาการด้อยค่าของเงินลงทุนด้วย

ทั้งนี้ สถาบันการเงินควรใช้ราคาจากแหล่งข้อมูลเดียวกันเพื่อความสม่ำเสมอของราคา เว้นแต่แหล่งข้อมูลนั้นจะไม่มีการเสนอราคาในตราสารบางรุ่น สถาบันการเงินอาจจะใช้ราคาจากแหล่งข้อมูลอื่นแทนได้ โดยต้องสามารถตรวจสอบแหล่งที่มาของข้อมูลได้เมื่อธนาคารแห่งประเทศไทยร้องขอ

3. ในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ กรณีที่สถาบันการเงินรับชำระหนี้โดยรับตราสารทุนของลูกหนี้ที่เกิดจากการแปลงหนี้เป็นทุน และตราสารทุนดังกล่าวมีข้อจำกัดในการถือครองและจำหน่าย สถาบันการเงินต้องกำหนดนโยบายในการถือครองไว้อย่างชัดเจนตั้งแต่วันที่ได้รับทุนนั้นมาว่าจะถือไว้เป็นเงินลงทุนทั่วไป หรือเป็นเงินลงทุนในบริษัทร่วมหรือบริษัทย่อย และให้บันทึกบัญชีให้สอดคล้องกับมาตรฐานการบัญชีที่กำหนดไว้

หมวด 3
การรับซื้อหรือรับโอนลูกหนี้

เพื่อให้หลักเกณฑ์การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับการรับซื้อหรือรับโอนลูกหนี้เงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงินมีความถูกต้องเป็นมาตรฐานเดียวกัน และสอดคล้องกับแนวปฏิบัติทางบัญชีเกี่ยวกับการโอนและการรับโอนสินทรัพย์ทางการเงิน **ให้สถาบันการเงินบันทึกบัญชีลูกหนี้เงินให้กู้ยืมที่รับซื้อหรือรับโอนมาตามแนวปฏิบัติทางบัญชีเกี่ยวกับการโอนและการรับโอนสินทรัพย์ทางการเงิน ลงวันที่ 30 สิงหาคม 2543 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ของสภาวิชาชีพบัญชี** โดยยังคงต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ด้วย เช่น การบัญชีสำหรับการปรับโครงสร้างหนี้ที่มีปัญหา และการด้อยค่าของสินทรัพย์ เป็นต้น

1. การประเมินมูลค่ายุติธรรมของเงินลงทุนในลูกหนี้

การประเมินมูลค่ายุติธรรมของเงินลงทุนในลูกหนี้ให้ถือปฏิบัติ ดังนี้

1.1 การประเมินมูลค่ายุติธรรมสำหรับเงินลงทุนในลูกหนี้ที่โอนเปลี่ยนประเภทเป็นเงินให้สินเชื่อ ให้ถือปฏิบัติ ดังนี้

ปฏิบัติตามแนวปฏิบัติทางบัญชีเกี่ยวกับการโอนและการรับโอนสินทรัพย์ทางการเงิน**และที่แก้ไขเพิ่มเติม**ของสภาวิชาชีพบัญชี โดยใช้วิธีการหามูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับในอนาคต คิดลดด้วยอัตราที่เหมาะสมกับความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับลูกหนี้แต่ละราย โดยอัตราคิดลดอาจคำนวณจากอัตราดอกเบี้ย MLR บวก Risk Premium ซึ่งในการคำนวณ Risk Premium ให้ถือปฏิบัติดังนี้

(1) แสดงวิธีการคำนวณเป็นลายลักษณ์อักษรที่ผู้ตรวจสอบของธนาคารแห่งประเทศไทยสามารถตรวจสอบได้

(2) การคำนวณมีความสมเหตุสมผล สามารถอ้างอิงได้ เช่น อ้างอิงจาก Rating ของลูกหนี้ โดยเมื่อนำ MLR บวก Risk Premium จะต้องสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยที่ให้กับลูกหนี้ปกติทั่วไปอย่างเห็นได้ชัด

(3) สามารถใช้อัตรา Risk Premium เดียวกันสำหรับลูกหนี้ที่มีลักษณะและความเสี่ยงเหมือนกันได้

1.2 กรณีเงินลงทุนในลูกหนี้ที่ไม่สามารถประมาณการกระแสเงินสดรับในอนาคตได้ หรือสามารถประมาณได้ แต่ไม่สามารถหาอัตราคิดลดที่เหมาะสมได้ ให้ถือปฏิบัติดังนี้

(1) ในกรณีที่มีหลักประกัน และสถาบันการเงินมีอำนาจตามกฎหมายในการบังคับหลักประกันของลูกหนี้เพื่อชำระหนี้ สถาบันการเงินอาจใช้มูลค่าหลักประกันของลูกหนี้เป็นมูลค่ายุติธรรมของเงินลงทุนในลูกหนี้ได้ สำหรับการประเมินราคาหลักประกันให้ถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในประกาศว่าด้วยหลักเกณฑ์การจัดชั้นและการกันเงินสำรองของสถาบันการเงินและแนวนโยบายการประเมินมูลค่าหลักประกันและอสังหาริมทรัพย์รอการขายที่ได้มาจากการชำระหนี้ของสถาบันการเงิน

ทั้งนี้ มูลค่าของหลักประกันที่นำมาใช้เป็นมูลค่ายุติธรรมของเงินลงทุนในลูกหนี้จะต้องไม่สูงกว่าเงินต้นคงเหลือตามสัญญาเงินกู้ของลูกหนี้ที่รับซื้อหรือรับโอนมา

(2) ในกรณีที่ไม่มีหลักประกัน ให้ถือว่ามูลค่ายุติธรรมของเงินลงทุนในลูกหนี้เท่ากับศูนย์

2. การพิจารณาการด้อยค่าของเงินลงทุนในลูกหนี้

ภายหลังจากการรับซื้อหรือรับโอนเงินลงทุนในลูกหนี้ เมื่อลูกหนี้ค้างชำระดอกเบี้ยเป็นระยะเวลารวมกันเกินกว่า 3 เดือน นับแต่วันครบกำหนดชำระตามสัญญา สถาบันการเงินต้องพิจารณาการด้อยค่าของเงินลงทุนในลูกหนี้ โดยใช้วิธีการประเมินมูลค่ายุติธรรมในการพิจารณาการด้อยค่าตาม**ข้อ 1**

3. การรับรู้กำไรจากการโอนเปลี่ยนประเภทเงินลงทุนในลูกหนี้

กรณีที่สถาบันการเงินมีกำไรจากการโอนเปลี่ยนประเภท**ระหว่างเงินลงทุนในลูกหนี้และเงินให้สินเชื่อ** ในการบันทึกบัญชีรับรู้เป็นรายได้ ให้สถาบันการเงินคำนึงถึงความแน่นอนที่จะได้รับเงินสดในอนาคตด้วย

4. เกณฑ์การกำกับดูแลสำหรับลูกหนี้ที่รับซื้อหรือรับโอนมา

4.1 ลูกหนี้ที่จัดประเภทรายการเป็นเงินให้สินเชื่อให้จัดชั้นและกันเงินสำรองในลักษณะเดียวกับเงินให้สินเชื่อทั่วไป ส่วนลูกหนี้ที่จัดประเภทรายการเป็นเงินลงทุนให้จัดชั้นและกันสำรองในลักษณะเดียวกับเงินลงทุนในตราสารหนี้และตราสารทุนตามเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด

4.2 ลูกหนี้ที่รับซื้อหรือรับโอนมา ทั้งที่จัดประเภทรายการเป็นเงินลงทุนและเงินให้สินเชื่อ การกำกับดูแลจะเหมือนกับเงินให้สินเชื่อตามปกติ ซึ่งต้องนำมานับรวมในการคำนวณลูกหนี้รายใหญ่ตามที่กำหนดในประกาศว่าด้วยการคำนวณอัตราส่วนจำนวนเงินที่สถาบันการเงินให้สินเชื่อลงทุน ก่อภาระผูกพัน หรือทำธุรกรรมที่มีลักษณะคล้ายการให้สินเชื่อเพื่อบุคคลหนึ่งบุคคลใดหรือโครงการหนึ่งโครงการใดกับเงินกองทุน

นอกจากนี้ ลูกหนี้เงินให้กู้ยืมที่รับซื้อหรือรับโอนมาดังกล่าวจะต้องถือปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการให้กู้ยืมโดยเคร่งครัด เช่น ข้อห้ามในการให้สินเชื่อแก่กรรมการหรือผู้บริหารระดับสูง ตามข้อกำหนดในมาตรา 48(1) แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 เป็นต้น

4.3 การบันทึกดอกเบี้ยค้างรับเป็นรายได้ของลูกหนี้ที่รับซื้อหรือรับโอนมาทั้งที่จัดประเภทเป็นเงินลงทุนและเงินให้สินเชื่อ ให้สถาบันการเงินปฏิบัติตามเกณฑ์การบันทึกบัญชีรับรู้ดอกเบี้ยค้างรับเป็นรายได้ในลักษณะเดียวกับเงินให้สินเชื่อทั่วไป

หมวด 4
การแปลงค่าเงินสกุลต่างประเทศทุกสกุลให้เป็นสกุลเงินบาท

การแปลงค่ารายการที่เป็นเงินตราต่างประเทศทุกสกุลให้เป็นสกุลเงินบาทสำหรับรายการแต่ละประเภทต่อไปนี้ ให้ถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด ดังนี้

1. รายการที่เป็นฐานะเงินตราต่างประเทศทันที (Spot position)

1.1 รายการที่เป็นเงินตราต่างประเทศทุกรายการที่เป็นฐานะเงินตราต่างประเทศทันที (Spot position) รวมถึงกรณีการแปลงค่างบการเงินของกิจการในต่างประเทศ เพื่อนำมารวมในการจัดทำงบการเงินของสถาบันการเงิน และการจัดทำรายงานทุกแบบรายงาน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการแปลงค่าสกุลเงินตราต่างประเทศ (เฉพาะข้อมูลด้าน FI ที่เป็นฐานะเงินตราต่างประเทศทันที) ในทุกวันสิ้นเดือนที่ต้องนำส่งธนาคารแห่งประเทศไทย ให้สถาบันการเงินทำการแปลงค่ารายการดังกล่าว **โดยให้ใช้อัตราเฉลี่ยระหว่างอัตราซื้อถัวเฉลี่ยเงินโอน (Average buying rates –Transfer) และอัตราขายถัวเฉลี่ย (Average selling rates) ซึ่งเผยแพร่ใน Website ของธนาคารแห่งประเทศไทย (www.bot.or.th) ณ วันที่ในงบแสดงฐานะการเงินหรือ ณ วันสิ้นเดือนที่จัดทำแบบรายงาน**

1.2 **รายการตามข้อ 1.1 ในกรณีที่ไม่มีข้อมูลอัตราซื้อถัวเฉลี่ยเงินโอน และอัตราขายถัวเฉลี่ย สำหรับสกุลเงินใด ให้สถาบันการเงินใช้ข้อมูลอัตราแลกเปลี่ยนในส่วนของอัตราในตลาดต่างประเทศ ซึ่งได้คำนวณไว้เป็นอัตราแลกเปลี่ยนสกุลเงินต่างประเทศต่อสกุลเงินบาทไว้แล้ว โดยให้ใช้อัตราเฉลี่ยระหว่างอัตราซื้อและอัตราขายที่เผยแพร่ใน Website ของธนาคารแห่งประเทศไทย (www.bot.or.th) ณ วันที่ในงบแสดงฐานะการเงิน หรือ ณ วันสิ้นเดือนที่จัดทำแบบรายงาน**

1.3 **รายการตามข้อ 1.1 ในกรณีที่สถาบันการเงินมีการทำธุรกรรมด้วยสกุลเงินต่างประเทศอื่นๆ นอกเหนือจากที่ธนาคารแห่งประเทศไทยเผยแพร่ใน Website ของธนาคารแห่งประเทศไทย ให้สถาบันการเงินใช้ข้อมูลอัตราแลกเปลี่ยนไขว้ (Cross rate) โดยตรงจากตลาดต่างประเทศที่เชื่อถือได้ เช่น Thomson Reuters, Bloomberg และ Telerate เป็นต้น**

แล้วแปลงค่าเป็นสกุลเงินบาทด้วยอัตราแลกเปลี่ยนสกุลเงินดอลลาร์สหรัฐอเมริกาเฉลี่ยระหว่างอัตราซื้อถัวเฉลี่ยเงินโอนและอัตราขายถัวเฉลี่ยที่ธนาคารพาณิชย์ใช้ซื้อขายกับลูกค้าซึ่งเผยแพร่ใน Website ของธนาคารแห่งประเทศไทย ณ วันที่ในงบแสดงฐานะการเงิน หรือ ณ วันสิ้นเดือนที่จัดทำแบบรายงาน ทั้งนี้ การใช้ข้อมูลอัตราแลกเปลี่ยนจากตลาดต่างประเทศดังกล่าว ต้องเลือกใช้อย่างสม่ำเสมอ และมีหลักฐานให้ธนาคารแห่งประเทศไทยตรวจสอบได้

2. รายการที่เป็นฐานะเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า

รายการที่เป็นฐานะเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า ให้สถาบันการเงินใช้อัตราแลกเปลี่ยนสัญญาซื้อขายล่วงหน้าสำหรับระยะเวลาคงเหลือของฐานะ/สัญญาดังกล่าวในการประเมินมูลค่าของฐานะเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าในการปิดบัญชีทุกสิ้นเดือน โดยจะคิดลดเป็นมูลค่าปัจจุบันหรือไม่ก็ได้

สถาบันการเงินที่ยังไม่มีความพร้อมที่จะใช้หลักเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้นในการคำนวณฐานะเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าให้ใช้วิธีการ Premium/Discount Amortization สำหรับส่วนที่เป็นอัตราดอกเบี้ยในสัญญาซื้อขายล่วงหน้า (Forward Contract) และสำหรับส่วนที่เกี่ยวข้องกับฐานะเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าใน Banking Book ให้ใช้วิธี Spot Transaction ได้ตามมาตรฐานการบัญชีหรือแนวปฏิบัติทางการบัญชี ที่สภาวิชาชีพบัญชีกำหนด โดยระหว่างนี้สถาบันการเงินที่ได้รับการผ่อนผันควรมีการเตรียมความพร้อมที่จะใช้วิธีการทางบัญชีใหม่ที่จะออกบังคับใช้ในอนาคตด้วย

3. รายการที่เป็นตราสารอนุพันธ์ทางการเงิน

รายการที่เป็นตราสารอนุพันธ์ทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับเงินตราต่างประเทศยกเว้นที่กล่าวในข้อ 2 ให้สถาบันการเงินประเมินหามูลค่ายุติธรรมของตราสารดังกล่าวโดยใช้วิธีใดวิธีหนึ่ง ดังนี้

3.1 ใช้ราคาตราสารอนุพันธ์ทางการเงินประเภทเดียวกัน คุณลักษณะเหมือนกัน สกุลเงินเดียวกัน และมีอายุสัญญาเท่ากับระยะเวลาคงเหลือของตราสารที่ถืออยู่ ที่เผยแพร่โดยแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้ เช่น Bloomberg, Reuters, Telerate หรือ Euroclear หรือ

3.2 ใช้ราคาที่คู่ค้าเสนอสำหรับตราสารอนุพันธ์ทางการเงินประเภทเดียวกัน คุณลักษณะเหมือนกัน สกุลเงินเดียวกัน และมีอายุสัญญาเท่ากับระยะเวลาคงเหลือของตราสารที่ถืออยู่ หรือ

3.3 ใช้ราคาที่คำนวณจากแบบจำลอง (Model) ที่น่าเชื่อถือ โดยแบบจำลองดังกล่าวต้องมีการคำนวณที่สอดคล้องกับหลักวิชาการและได้รับการตรวจสอบความถูกต้องโดยผู้เชี่ยวชาญอิสระ รวมทั้ง Parameters ที่ใช้ต้องสอดคล้องกับข้อมูลในตลาดที่มีการซื้อขายคล่องและเป็นที่เปิดเผยต่อสาธารณชน ทั้งนี้ ในกรณีสถาบันการเงินประเมินมูลค่ายุติธรรมโดยใช้เทคนิคการประเมินมูลค่าตามวิธีการที่กำหนดในประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การบริหารความเสี่ยงสำหรับธุรกรรมอนุพันธ์ เทคนิคดังกล่าวจะต้องมีผู้เชี่ยวชาญ ที่เป็นอิสระให้การ

รับรองด้วย โดยผู้เชี่ยวชาญอิสระดังกล่าวอาจจะเป็นบุคคลหรือหน่วยงานภายในหรือภายนอกสถาบันการเงินก็ได้ แต่จะต้องเป็นอิสระจากหน่วยงานที่ทำหน้าที่พัฒนาเทคนิคหรือแบบจำลองดังกล่าว และหน่วยงานที่เป็นผู้ใช้เทคนิคหรือแบบจำลองดังกล่าว สำหรับกรณีสาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศหากแบบจำลองที่ใช้เป็นแบบจำลองเดียวกับธนาคารแม่หรือสาขาต่าง ๆ ทั่วโลก ซึ่งถูกตรวจสอบโดยหน่วยงานที่กำกับดูแลสถาบันการเงินของประเทศที่ธนาคารแม่ตั้งอยู่แล้ว ธนาคารแห่งประเทศไทยอนุโลมให้ ใช้แบบจำลองดังกล่าวได้โดยไม่ต้องมีการตรวจสอบ

4. ผลกำไรหรือขาดทุนจากการแปลงค่ารายการที่เป็นเงินตราต่างประเทศตามที่กำหนดในข้อ 1- 3 ให้ถือปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีไทย หรือแนวปฏิบัติทางการบัญชีไทย หรือมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ หรือมาตรฐานการบัญชีของต่างประเทศซึ่งได้รับการยอมรับในระดับสากล

5. การแปลงค่ารายการที่เป็นเงินตราต่างประเทศในกรณีของการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง ณ สิ้นวันหนึ่ง ๆ ที่มิใช่วันสิ้นเดือน ให้ถือปฏิบัติตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง

หมวด 5
การรับรู้รายได้ดอกเบี้ยจากเงินให้กู้ยืม หรือเงินค่างวดจากการให้เช่าซื้อ

---

1. การบันทึกบัญชีเป็นรายได้

1.1 ในการจัดทำบัญชีรวมทั้งงบการเงิน ให้สถาบันการเงินถือปฏิบัติตามเกณฑ์สิทธิทุกสิ้นเดือน

1.2 ในกรณีที่ลูกหนี้ค้างชำระดอกเบี้ยหรือเงินค่างวดเป็นระยะเวลาไม่ถึง 3 เดือน สถาบันการเงินจะบันทึกบัญชีเป็นรายได้ตามจำนวนเงินที่ได้รับชำระก็ได้

1.3 ดอกเบี้ยที่ได้รับชำระบางส่วนต้องชำระดอกเบี้ยค้างรับที่สถาบันการเงินรับรู้เป็นรายได้แล้วในบัญชีก่อนที่จะนำไปตัดดอกเบี้ยค้างรับที่ยังไม่บันทึกบัญชีเป็นรายได้

1.4 สถาบันการเงินจะบันทึกบัญชีเป็นรายได้ตามเกณฑ์สิทธิได้ใหม่สำหรับลูกหนี้ที่ต้องระงับการบันทึกบัญชีเป็นรายได้ตามข้อ 3 เมื่อลูกหนี้ได้ชำระต้นเงินและดอกเบี้ยที่รับรู้เป็นรายได้แล้ว และที่ยังไม่บันทึกบัญชีเป็นรายได้ หรือเงินค่างวดที่ค้างชำระทั้งหมดแล้ว

2. การบันทึกบัญชีรายได้สำหรับการให้เช่าซื้อ

ให้สถาบันการเงินบันทึกบัญชีรายได้จากการให้เช่าซื้อ โดยคำนวณตามวิธีที่กำหนดในมาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้อง

3. การระงับการบันทึกบัญชีเป็นรายได้

กรณีดังต่อไปนี้ให้ระงับการบันทึกบัญชีเป็นรายได้

3.1 เมื่อลูกหนี้เงินให้กู้ยืมและหรือลูกหนี้ที่เกิดจากการค้ำประกัน หรือการรับรอง รับอาวัล หรือสอดเข้าแก้หน้าในตั๋วเงินรายใด ค้างชำระดอกเบี้ยเป็นระยะเวลารวมกันเกินกว่า 3 เดือน นับแต่วันครบกำหนดชำระตามสัญญา

3.2 เมื่อลูกหนี้เงินเบิกเกินบัญชีรายใดที่ไม่มีวงเงิน หรือถูกยกเลิกวงเงิน หรือมีวงเงินตามสัญญาแต่ยอดหนี้เกินวงเงิน และเกิดยอดดอกเบี้ยค้างชำระโดยไม่มีเม็ดเงินนำเข้าบัญชีเพื่อชำระดอกเบี้ยเกินกว่า 3 เดือน นับแต่วันที่เริ่มค้างชำระดอกเบี้ย หรือมีเม็ดเงินนำเข้าบัญชีเพื่อชำระดอกเบี้ยเป็นบางส่วนแต่ดอกเบี้ยคงค้างยังเกิน 3 เดือน

3.3 เมื่อลูกหนี้ตามสัญญาเช่าซื้อรายใดค้างชำระเงินค่างวดเป็นระยะเวลารวมกันเกินกว่า 3 เดือน นับแต่วันครบกำหนดชำระตามสัญญา

3.4 เมื่อลูกหนี้เงินให้กู้ยืมและหรือลูกหนี้ที่เกิดจากการค้ำประกัน หรือการรับรอง รับอาวัล หรือสอดเข้าแก้หน้าในตั๋วเงินรายใด หรือลูกหนี้เงินเบิกเกินบัญชีรายใดค้างชำระดอกเบี้ย หรือลูกหนี้ตามสัญญาเช่าซื้อรายใดค้างชำระเงินค่างวด เป็นระยะเวลารวมกันไม่เกิน 3 เดือน นับแต่วันครบกำหนดชำระตามสัญญา แต่ถูกจัดชั้นเป็นประเภทสินทรัพย์จัดชั้นสูญ สินทรัพย์จัดชั้นสงสัยจะสูญ หรือสินทรัพย์จัดชั้นสงสัย ตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ว่าด้วยหลักเกณฑ์การจัดชั้นและการกันเงินสำรองของสถาบันการเงิน

3.5 ให้สถาบันการเงินบันทึกยกเลิกรายได้จากการบันทึกบัญชีดอกเบี้ยจากเงินให้กู้ยืมหรือเงินเบิกเกินบัญชีหรือเงินค่างวดจากการให้เช่าซื้อของลูกหนี้ที่สถาบันการเงินบันทึกบัญชีเป็นรายได้ไว้แล้วตามข้อ 1 และข้อ 2 ออกจากบัญชี เมื่อลูกหนี้รายดังกล่าวเป็นลูกหนี้ที่ค้างชำระหรือมีลักษณะตามข้อ 3.1 - 3.4

3.6 ตัวอย่างการนับระยะเวลาการบันทึกรับรู้ดอกเบี้ยค้างรับเป็นรายได้และการบันทึกยกเลิกรายการดอกเบี้ยค้างรับที่บันทึกบัญชีเป็นรายได้ไว้แล้วออกจากบัญชีที่เกี่ยวข้องแสดงไว้ในเอกสารแนบ 3

หมวด 6
การบัญชีสำหรับการซื้อขายตั๋วเงิน และธุรกรรมสินเชื่อเพื่อการค้า (Trade Finance) โดยการรับซื้อ ซื้อลด รับช่วงซื้อลดเอกสารตามเงื่อนไขของเลตเตอร์ออฟเครดิต

---

1. คำจำกัดความ

ในหมวดนี้ "ตั๋วเงิน" หมายถึง ตั๋วสัญญาใช้เงินและตั๋วแลกเงิน แต่ไม่รวมถึงตั๋วเงินที่ออกเพื่อการระดมทุนทั่วไป ตามที่กำหนดในข้อ 1.1 ของหมวด 2 การบัญชีเกี่ยวกับเงินลงทุน

2. การบันทึกบัญชีการรับซื้อ ซื้อลด รับช่วงซื้อลดตั๋วเงิน และธุรกรรมสินเชื่อเพื่อการค้า (Trade Finance) โดยการรับซื้อ ซื้อลด รับช่วงซื้อลดเอกสารตามเงื่อนไขของเลตเตอร์ออฟเครดิต ให้สถาบันการเงินบันทึกบัญชีเป็นเงินให้กู้ยืมแก่ลูกหนี้ตามหลักการของมาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้อง เว้นแต่ธนาคารแห่งประเทศไทยจะกำหนดเป็นอย่างอื่น

3. การบันทึกบัญชีการขาย ขายลด หรือขายช่วงลดตั๋วเงิน ให้สถาบันการเงินถือปฏิบัติดังนี้

ในการขาย **ขายลด หรือขายช่วงลด**ตั๋วเงิน ซึ่งสถาบันการเงินรับซื้อ ซื้อลด หรือรับช่วงซื้อลดไว้ ให้สถาบันการเงินบันทึกบัญชีตามมาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ หากเป็นกรณีที่สถาบันการเงินขาย **ขายลด หรือขายช่วงลด**ตั๋วเงินแบบผู้ซื้อมีสิทธิไล่เบี้ย ให้สถาบันการเงินเปิดเผยยอดคงค้างจากการขาย ขายลด หรือขายช่วงลดตั๋วเงิน**ดังกล่าวไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินในส่วนของหนี้สินที่อาจเกิดขึ้นในภายหน้า** นอกจากนี้ สถาบันการเงินควรคำนึงถึงภาระหนี้สินที่อาจเกิดขึ้นจากรายการดังกล่าว และปฏิบัติให้เป็นไปตามที่กำหนดในมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 37 เรื่อง ประมาณการหนี้สิน หนี้สินที่อาจเกิดขึ้น และสินทรัพย์ที่อาจเกิดขึ้น และที่แก้ไขเพิ่มเติม

หมวด 7
การบันทึกรายการหนี้สูญได้รับคืน

ตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยได้มีข้อกำหนดให้สถาบันการเงินปฏิบัติเกี่ยวกับการตัดจำหน่ายลูกหนี้ออกจากบัญชีตามประกาศว่าด้วยหลักเกณฑ์การจัดชั้นและการกันเงินสำรองของสถาบันการเงิน ซึ่งหากในเวลาต่อมา สถาบันการเงินสามารถดำเนินการให้ลูกหนี้ที่ตัดจำหน่ายเป็นสูญไปแล้วมาทำสัญญาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ได้นั้น ให้ถือปฏิบัติเกี่ยวกับรายการหนี้สูญที่ได้รับคืนดังต่อไปนี้

แม่บทการบัญชีกำหนดเกณฑ์การบันทึกรับรู้รายได้ในงบกำไรขาดทุนไว้ว่า กิจการควรรับรู้รายได้ในงบกำไรขาดทุน เมื่อประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตเพิ่มขึ้นเนื่องจากการเพิ่มขึ้นของสินทรัพย์หรือลดลงของหนี้สินและเมื่อกิจการสามารถวัดค่าของประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตได้อย่างน่าเชื่อถือ จากข้อกำหนดดังกล่าว สถาบันการเงินจะบันทึกหนี้สูญที่จะได้รับคืนเป็นรายได้เฉพาะรายการที่มีความแน่นอนเพียงพอที่จะเกิดขึ้นและสามารถวัดค่าได้อย่างน่าเชื่อถือ ถ้าไม่เข้าเกณฑ์ดังกล่าวจะต้องบันทึกหนี้สูญที่จะได้รับคืนเป็นรายได้เมื่อได้รับชำระจริง ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงเห็นควรกำหนดให้สถาบันการเงินบันทึกหนี้สูญที่ได้มีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ได้ในภายหลังเป็นรายได้เพียงเท่าที่ได้รับชำระเงินแล้วเท่านั้น ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปตามหลักความระมัดระวัง (Conservatism) และเป็นมาตรฐานเดียวกัน อย่างไรก็ตาม หากผู้สอบบัญชีของสถาบันการเงินพิจารณาเห็นว่าหนี้สูญที่ปรับปรุงโครงสร้างหนี้ได้อยู่ในเกณฑ์ที่กำหนดในแม่บทการบัญชีที่สามารถรับรู้เป็นรายได้ได้ ให้สถาบันการเงินรับรู้รายการหนี้สูญได้รับคืนดังกล่าวเป็นรายได้ได้ทันที

หมวด 8
นโยบายการจ่ายเงินปันผล

เนื่องจากสถาบันการเงินได้มีการบันทึกกำไรจากการตีราคาทรัพย์สิน การโอนเปลี่ยนประเภทสินทรัพย์ทางการเงิน และรายการอื่น ๆ โดยเป็นกำไรที่ยังไม่เกิดขึ้นจริง (Unrealized gain) ซึ่งเป็นผลจากการเปลี่ยนแปลงในอัตราดอกเบี้ย อัตราแลกเปลี่ยน และมูลค่ายุติธรรม หรือมีการรับรู้กำไรที่สูงกว่าหรือขาดทุนต่ำกว่ากรณีปกติ ซึ่งกำไรดังกล่าวจะถูกนำมารวมในการคำนวณกำไร (ขาดทุน) สุทธิสำหรับงวดและกำไร (ขาดทุน) สะสม ซึ่งเป็นฐานในการนำมาพิจารณาจ่ายเงินปันผล ดังนั้น เพื่อรองรับผลขาดทุนที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตจากความเสี่ยงดังกล่าว ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงกำหนดให้สถาบันการเงินถือปฏิบัติเกี่ยวกับการจ่ายเงินปันผล ดังนี้

1. สถาบันการเงินไม่ควรนำกำไรที่ยังไม่เกิดขึ้นจริง หรือไม่มีกระแสเงินสดรับจริงมาใช้ในการจ่ายเงินปันผล เช่น กำไรที่เกิดจากการตีราคาหลักทรัพย์เพื่อค้า (Mark to Market) และกำไรที่เกิดจากการโอนเปลี่ยนประเภทสินทรัพย์ทางการเงิน เป็นต้น

2. สถาบันการเงินไม่ควรนำกำไรที่เกิดจากการขายทรัพย์สินที่มิได้มีการซื้อขายจริง ซึ่งมีผลทำให้สถาบันการเงินมีกำไรสูงกว่าหรือขาดทุนต่ำกว่ากรณีปกติ มาใช้ในการจ่ายเงินปันผล เช่น กำไรที่เกิดจากการขายทรัพย์สินรอการขายของสถาบันการเงินที่มีเงื่อนไขให้สถาบันการเงินสามารถซื้อคืนหรือมีสิทธิซื้อคืนทรัพย์สินนั้นได้ในอนาคต เป็นต้น

6. บทเฉพาะกาล

สำหรับรายการที่เกิดขึ้นก่อนหน้าที่ประกาศฉบับนี้มีผลบังคับใช้ และสถาบันการเงินได้ปฏิบัติถูกต้องแล้วตามหลักเกณฑ์ที่บังคับใช้ในขณะนั้น สถาบันการเงินสามารถถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์เดิมสำหรับรายการนั้นได้ จนกว่าจะหมดอายุสัญญา

7. วันเริ่มต้นบังคับใช้

ประกาศฉบับนี้ให้ถือปฏิบัติกับงบการเงินที่เริ่มต้นในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2556 เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 17 ธันวาคม 2555

ประสาร ไตรรัตน์วรกุล

(นายประสาร ไตรรัตน์วรกุล)
ผู้ว่าการ
ธนาคารแห่งประเทศไทย

เอกสารแนบ 1

คำจำกัดความ

"ผู้มีอำนาจในการจัดการ" หมายความว่า

(1) ผู้จัดการ รองผู้จัดการ ผู้ช่วยผู้จัดการ กรรมการที่เป็นผู้บริหารของสถาบันการเงินหรือบริษัท แล้วแต่กรณี หรือผู้ซึ่งมีตำแหน่งเทียบเท่าที่เรียกชื่ออย่างอื่น

(2) บุคคลซึ่งสถาบันการเงินหรือบริษัททำสัญญาให้มีอำนาจในการบริหารงานทั้งหมดหรือบางส่วน หรือ

(3) บุคคลที่ตามพฤติการณ์มีอำนาจควบคุมหรือครอบงำผู้จัดการหรือกรรมการหรือการจัดการของสถาบันการเงินหรือบริษัท ให้ปฏิบัติตามคำสั่งของตนในการกำหนดนโยบายหรือการดำเนินงานของสถาบันการเงินหรือบริษัท

"ผู้ที่เกี่ยวข้อง" หมายความว่า บุคคลที่มีความสัมพันธ์กับอีกบุคคลหนึ่งในลักษณะดังต่อไปนี้

(1) เป็นคู่สมรส

(2) เป็นบุตรหรือบุตรบุญธรรมที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ

(3) เป็นบริษัทที่บุคคลนั้นหรือบุคคลตาม (1) หรือ (2) มีอำนาจในการจัดการ

(4) เป็นบริษัทที่บุคคลนั้นหรือบุคคลตาม (1) หรือ (2) มีอำนาจควบคุมคะแนนเสียงส่วนใหญ่ในที่ประชุมผู้ถือหุ้น

(5) เป็นบริษัทที่บุคคลนั้นหรือบุคคลตาม (1) หรือ (2) มีอำนาจควบคุมการแต่งตั้งหรือถอดถอนกรรมการ

(6) เป็นบริษัทลูกของบริษัทตาม (3) หรือ (4) หรือ (5)

(7) เป็นบริษัทร่วมของบริษัทตาม (3) หรือ (4) หรือ (5)

(8) เป็นตัวการ ตัวแทน หรือ

(9) บุคคลอื่นที่มีลักษณะตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด

ในกรณีที่บุคคลใดถือหุ้นในบริษัทใดตั้งแต่ร้อยละยี่สิบขึ้นไปของหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมด ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าบริษัทนั้นเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลดังกล่าว เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่ามิได้เป็นผู้ที่เกี่ยวข้อง

"ผู้ถือหุ้นรายใหญ่" หมายความว่า บุคคลที่ถือหุ้นหรือมีไว้ซึ่งหุ้นของสถาบันการเงินเกินร้อยละห้าของหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมด และให้นับรวมหุ้นที่ถือโดยผู้ที่เกี่ยวข้องด้วย

"กิจการที่มีผลประโยชน์เกี่ยวข้อง" หมายความว่า บริษัทที่สถาบันการเงิน กรรมการของสถาบันการเงิน ผู้มีอำนาจในการจัดการของสถาบันการเงิน หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลเหล่านี้ถือหุ้นรวมกันเกินร้อยละสิบของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมดของบริษัทนั้น

ตัวอย่างวิธีการบัญชีเกี่ยวกับการขายทรัพย์สินรอการขาย

1. การขายทรัพย์สินรอการขายให้กับบุคคลทั่วไป

<u>กรณีที่ 1 ได้รับชำระเงินสดแล้วไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 และผู้ซื้อมีความสามารถในการชำระหนี้</u>

ขายทรัพย์สินรอการขาย (อาคาร) ราคาตามบัญชี 10,000,000 บาท ได้ในราคา 12,000,000 บาท โดยลูกค้าชำระเงินสด 4,000,000 บาท และกู้ยืมเงิน 8,000,000 บาท โดยจะชำระหนี้ภายใน 2 เดือน เดือนละ 4,000,000 บาท อัตราดอกเบี้ย 12% ต่อปี

<u>ณ วันซื้อขาย</u>

Dr เงินสด / เงินฝากธนาคาร	4,000,000	
เงินให้สินเชื่อ	8,000,000	
Cr ทรัพย์สินรอการขาย (อาคาร)		10,000,000
กำไรจากการขายทรัพย์สินรอการขาย		2,000,000

<u>สิ้นเดือนที่ 1</u>

Dr เงินสด / เงินฝากธนาคาร	4,080,000	
Cr เงินให้สินเชื่อ	4,000,000	
ดอกเบี้ยรับ (8,000,000 * 12% * 1/12)		80,000

<u>สิ้นเดือนที่ 2</u>

Dr เงินสด / เงินฝากธนาคาร	4,040,000	
Cr เงินให้สินเชื่อ	4,000,000	
ดอกเบี้ยรับ (4,000,000 * 12% * 1/12)		40,000

<u>กรณีที่ 2 ลูกค้าชำระเงินไม่ถึงร้อยละ 20</u>

ขายทรัพย์สินรอการขาย (อาคาร) ราคาตามบัญชี 10,000,000 บาท ได้ในราคา 12,000,000 บาท โดยลูกค้าชำระเงินสด 2,000,000 บาท และกู้ยืมเงิน 10,000,000 บาท โดยจะชำระหนี้ภายใน 2 เดือน เดือนละ 5,000,000 บาท อัตราดอกเบี้ย 12% ต่อปี

- ในกรณีนี้จะสามารถรับรู้กำไรจำนวน 2,000,000 บาท เป็นรายได้ได้ทั้งจำนวนเมื่อลูกค้านำเงินสดมาชำระไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของราคาขาย คือ 12,000,000 x 20% = 2,400,000
- ดังนั้น ในกรณีนี้ ณ วันซื้อขายจะสามารถรับรู้กำไรได้ตามสัดส่วนของเงินสดที่ได้รับชำระต่อราคาขาย คือ (2,000,000/12,000,000) x 2,000,000 = 333,333

7

ณ วันซื้อขาย

Dr	เงินสด / เงินฝากธนาคาร	2,000,000	
	เงินให้สินเชื่อ	10,000,000	
	Cr ทรัพย์สินรอการขาย (อาคาร)		10,000,000
	กำไรจากการขายทรัพย์สินรอการขายรอตัดบัญชี		1,666,667
	กำไรจากการขายทรัพย์สินรอการขาย		333,333
	(ส่วนที่รับชำระเป็นเงินสด) [(2,000,000/12,000,000) x 2,000,000]		

สิ้นเดือนที่ 1

สิ้นเดือนที่ 1 ผู้ซื้อนำเงินมาชำระหนี้อีก 5,000,000 บาท ทำให้ได้รับเงินสดแล้วไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 (2,400,000 บาท) จึงสามารถรับรู้กำไรได้ทั้งจำนวน

Dr	เงินสด / เงินฝากธนาคาร	5,100,000	
	กำไรจากการขายทรัพย์สินรอการขายรอตัดบัญชี	1,666,667	
	Cr เงินให้สินเชื่อ		5,000,000
	กำไรจากการขายทรัพย์สินรอการขาย		1,666,667
	ดอกเบี้ยรับ (10,000,000 * 12% * 1/12)		100,000

สิ้นเดือนที่ 2

Dr	เงินสด / เงินฝากธนาคาร	5,050,000	
	Cr เงินให้สินเชื่อ		5,000,000
	ดอกเบี้ยรับ (5,000,000 * 12% * 1/12)		50,000

---

2. การขายทรัพย์สินรอการขายให้กับกิจการที่มีผลประโยชน์เกี่ยวข้อง กรรมการ ผู้มีอำนาจในการจัดการของสถาบันการเงิน ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลดังกล่าว

<u>กรณีที่ 1 ไม่มีการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงิน และบริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินของสถาบันการเงินนั้น</u>

1. <u>รับชำระเป็นเงินสดทั้งจำนวน</u>

ขายทรัพย์สินรอการขาย (อาคาร) ราคาตามบัญชี 10,000,000 บาท ได้ในราคา 12,000,000 บาท

ณ วันซื้อขาย

Dr	เงินสด / เงินฝากธนาคาร	12,000,000	
	Cr ทรัพย์สินรอการขาย (อาคาร)		10,000,000
	กำไรจากการขายทรัพย์สินรอการขาย		2,000,000

2. <u>ทยอยชำระ</u>

ขายทรัพย์สินรอการขาย (อาคาร) ราคาตามบัญชี 10,000,000 บาท ได้ในราคา 12,000,000 บาท ลูกค้าจะจ่ายชำระเงินภายใน 2 เดือน เดือนละ 6,000,000 บาท อัตราดอกเบี้ย 10% ต่อปี

<u>ณ วันซื้อขาย</u>

Dr ลูกหนี้	12,000,000	
Cr ทรัพย์สินรอการขาย (อาคาร)		10,000,000
กำไรจากการขายทรัพย์สินรอการขายรอตัดบัญชี		2,000,000

<u>สิ้นเดือนที่ 1</u>

Dr เงินสด / เงินฝากธนาคาร	6,100,000	
Cr ลูกหนี้		6,000,000
ดอกเบี้ยรับ (12,000,000 * 10% *1/12)		100,000

<u>สิ้นเดือนที่ 2</u>

Dr เงินสด / เงินฝากธนาคาร	6,050,000	
กำไรจากการขายทรัพย์สินรอการขายรอตัดบัญชี	2,000,000	
Cr ลูกหนี้		6,000,000
กำไรจากการขายทรัพย์สินรอการขาย		2,000,000
ดอกเบี้ยรับ (6,000,000 * 10% *1/12)		50,000

กรณีที่ 2 มีการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินและบริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินของสถาบันการเงินนั้น

1. <u>กู้ยืมทั้งจำนวน</u>

ขายทรัพย์สินรอการขาย (อาคาร) ราคาตามบัญชี 10,000,000 บาท ได้ในราคา 12,000,000 บาท ลูกค้ากู้เงินจากสถาบันการเงินเพื่อชำระค่าทรัพย์สินรอการขาย โดยจะผ่อนชำระภายใน 2 เดือน เดือนละ 6,000,000 บาท อัตราดอกเบี้ย 10% ต่อปี

<u>ณ วันซื้อขาย</u>

Dr เงินให้สินเชื่อ	12,000,000	
Cr เงินสด / เงินฝากธนาคาร		12,000,000
Dr เงินสด / เงินฝากธนาคาร	12,000,000	
Cr ทรัพย์สินรอการขาย (อาคาร)		10,000,000
กำไรจากการขายทรัพย์สินรอการขายรอตัดบัญชี		2,000,000

สิ้นเดือนที่ 1

Dr เงินสด / เงินฝากธนาคาร	6,100,000	
Cr เงินให้สินเชื่อ		6,000,000
ดอกเบี้ยรับ (12,000,000 * 10% *1/12)		100,000

สิ้นเดือนที่ 2

Dr เงินสด / เงินฝากธนาคาร	6,050,000	
กำไรจากการขายทรัพย์สินรอการขายรอตัดบัญชี	2,000,000	
Cr เงินให้สินเชื่อ		6,000,000
กำไรจากการขายทรัพย์สินรอการขาย		2,000,000
ดอกเบี้ยรับ (6,000,000 * 10% * 1/12)		50,000

---

2. กู้ยืมไม่เต็มจำนวน

ขายทรัพย์สินรอการขาย (อาคาร) ราคาตามบัญชี 10,000,000 บาท ได้ในราคา 12,000,000 บาท ลูกค้ากู้เงินจากสถาบันการเงินเพื่อชำระค่าทรัพย์สินรอการขาย 8,000,000 บาท โดยจะผ่อนชำระภายใน 2 เดือน เดือนละ 4,000,000 บาท อัตราดอกเบี้ย 12% ต่อปี ที่เหลือชำระด้วยเงินสดใน วันซื้อขาย

ณ วันซื้อขาย

Dr เงินสด / เงินฝากธนาคาร	4,000,000	
เงินให้สินเชื่อ	8,000,000	
Cr ทรัพย์สินรอการขาย (อาคาร)		10,000,000
กำไรจากการขายทรัพย์สินรอการขายรอตัดบัญชี		1,333,333
กำไรจากการขายทรัพย์สินรอการขาย		666,667
(ส่วนที่รับชำระเป็นเงินสด) (2,000,000 * 4,000,000/12,000,000)		

สิ้นเดือนที่ 1

Dr เงินสด / เงินฝากธนาคาร	4,080,000	
Cr เงินให้สินเชื่อ		4,000,000
ดอกเบี้ยรับ (8,000,000 * 12% * 1/12)		80,000

สิ้นเดือนที่ 2

Dr เงินสด / เงินฝากธนาคาร	4,040,000	
กำไรจากการขายทรัพย์สินรอการขายรอตัดบัญชี	1,333,333	
Cr เงินให้สินเชื่อ		4,000,000
กำไรจากการขายทรัพย์สินรอการขาย		1,333,333
ดอกเบี้ยรับ (4,000,000 * 12% * 1/12)		40,000

---

3. การขายทรัพย์สินรอการขายที่ไม่เข้าเงื่อนไขเป็นการขาย

ขายทรัพย์สินรอการขาย (อาคาร) ราคาตามบัญชี 5,000,000 บาท ได้ในราคา 6,000,000 บาท แต่ผู้ขายยังคงมีอำนาจควบคุมในทรัพย์สินที่ขายไปอยู่

ณ วันซื้อขาย

Dr เงินสด / เงินฝากธนาคาร	6,000,000	
Cr เงินมัดจำจากการขายทรัพย์สินรอการขาย		6,000,000

เมื่อผู้ขายไม่มีอำนาจควบคุมแล้วให้บันทึกบัญชีรับรู้กำไรเป็นรายได้ตามปกติ ดังนี้

Dr เงินมัดจำจากการขายทรัพย์สินรอการขาย	6,000,000	
Cr ทรัพย์สินรอการขาย (อาคาร)		5,000,000
กำไรจากการขายทรัพย์สินรอการขาย		1,000,00

ตัวอย่างในการนับระยะเวลาการบันทึกรับรู้ดอกเบี้ยค้างรับเป็นรายได้ และการบันทึกยกเลิกรายการดอกเบี้ยค้างรับที่บันทึกบัญชีเป็นรายได้ไว้แล้ว ออกจากบัญชี

1. <u>กรณีลูกหนี้เงินกู้ยืมที่มีกำหนดการชำระดอกเบี้ยทุกเดือน</u>

ลูกหนี้ทำสัญญากู้ในวันที่ 1 มกราคม 2550 ครบกำหนดชำระดอกเบี้ยงวดแรกตามสัญญาในวันที่ 31 มกราคม 2550 หากลูกหนี้มิได้นำเงินมาชำระดอกเบี้ย ถือเป็นวันเริ่มต้นการนับระยะเวลาค้างชำระ สถาบันการเงินสามารถบันทึกบัญชีรับรู้ดอกเบี้ยค้างรับเป็นรายได้ต่อไปได้อีก 3 เดือน ถึงวันที่ 30 เมษายน 2550 และตั้งแต่วันที่ 1 พฤษภาคม 2550 เป็นต้นไป จะต้องระงับการรับรู้ดอกเบี้ยค้างรับเป็นรายได้ และจะต้องบันทึกยกเลิกรายการดอกเบี้ยค้างรับที่ได้บันทึกเป็นรายได้ไว้แล้วก่อนหน้านี้ออกจากบัญชีด้วย

2. <u>กรณีลูกหนี้เงินกู้ยืมที่มีกำหนดการชำระดอกเบี้ยทุก 6 เดือน</u>

ลูกหนี้ทำสัญญากู้ในวันที่ 1 มกราคม 2550 ครบกำหนดชำระดอกเบี้ยงวดแรกตามสัญญาในวันที่ 30 มิถุนายน 2550 หากลูกหนี้มิได้นำเงินมาชำระดอกเบี้ย ถือเป็นวันเริ่มต้นการนับระยะเวลาค้างชำระ สถาบันการเงินสามารถบันทึกบัญชีรับรู้ดอกเบี้ยค้างรับเป็นรายได้ต่อไปได้อีก 3 เดือน ถึงวันที่ 30 กันยายน 2550 และตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2550 เป็นต้นไป จะต้องระงับการรับรู้ดอกเบี้ยค้างรับเป็นรายได้ และจะต้องบันทึกยกเลิกรายการดอกเบี้ยค้างรับที่ได้บันทึกเป็นรายได้ไว้แล้วก่อนหน้านี้ออกจากบัญชีด้วย

3. <u>กรณีลูกหนี้เงินกู้ยืมที่มีกำหนดการชำระดอกเบี้ยทุกเดือน ค้างชำระยังไม่ถึง 3เดือน นำเงินมาชำระบางส่วน</u>

ลูกหนี้ทำสัญญากู้ในวันที่ 1 มกราคม 2550 ครบกำหนดชำระดอกเบี้ยงวดแรกตามสัญญาในวันที่ 31 มกราคม 2550 หากลูกหนี้มิได้นำเงินมาชำระดอกเบี้ย และค้างชำระต่อไปอีก 2 งวด คือ งวดวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2550 และ 31 มีนาคม 2550 หากต่อมาลูกหนี้นำเงินมาชำระดอกเบี้ยในวันที่ 30 เมษายน 2550 จำนวนเท่ากับยอดดอกเบี้ยค้างชำระ 1 เดือน และในวันที่ 30 พฤษภาคม 2550 มิได้มาชำระดอกเบี้ยอีก สถาบันการเงินจะสามารถบันทึกบัญชีรับรู้ดอกเบี้ยค้างรับเป็นรายได้ ได้จนถึงวันที่ 30 พฤษภาคม 2550 และตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2550 เป็นต้นไป จะต้องระงับการรับรู้ดอกเบี้ยค้างรับเป็นรายได้ และจะต้องบันทึกยกเลิกรายการดอกเบี้ยค้างรับที่ได้บันทึกเป็นรายได้ไว้แล้วก่อนหน้านี้ออกจากบัญชีด้วย

4. <u>กรณีลูกหนี้เงินเบิกเกินบัญชีที่ไม่มีวงเงิน หรือถูกยกเลิกวงเงิน หรือมีวงเงินตามสัญญาแต่ยอดหนี้เกินวงเงิน ที่ไม่มีการเคลื่อนไหวของบัญชี</u>

วันที่ 31 มกราคม 2550 ซึ่งเป็นวันที่สถาบันการเงินคิดดอกเบี้ยกับลูกหนี้ หลังจากที่บัญชีไม่มีการเคลื่อนไหว สถาบันการเงินสามารถบันทึกรับรู้ดอกเบี้ยค้างรับที่เกิดขึ้นเป็นรายได้ได้

จนถึงวันที่ 30 เมษายน 2550 และตั้งแต่วันที่ 1 พฤษภาคม 2550 เป็นต้นไป จะต้องระงับการรับรู้ดอกเบี้ยค้างรับเป็นรายได้ และจะต้องบันทึกยกเลิกรายการดอกเบี้ยค้างรับที่ได้บันทึกเป็นรายได้ไว้แล้วก่อนหน้านี้ออกจากบัญชีด้วย

5. <u>กรณีลูกหนี้เงินเบิกเกินบัญชีที่ไม่มีวงเงิน หรือถูกยกเลิกวงเงิน หรือมีวงเงินตามสัญญาแต่ยอดหนี้เกินวงเงิน ที่มีการชำระดอกเบี้ยบางส่วน</u>

วันที่ 31 มกราคม 2550 ลูกหนี้เริ่มมีการชำระดอกเบี้ยเป็นบางส่วน ไม่ครบทั้งจำนวน สถาบันการเงินสามารถบันทึกรับรู้ดอกเบี้ยค้างรับเป็นรายได้ ได้ไม่เกินจำนวนดอกเบี้ยที่ลูกหนี้จะต้องนำมาชำระภายใน 4 เดือน เมื่อดอกเบี้ยค้างรับนั้นเกินจำนวนดังกล่าว สถาบันการเงินจะต้องระงับการรับรู้ดอกเบี้ยค้างรับเป็นรายได้ และจะต้องบันทึกยกเลิกรายการ ดอกเบี้ยค้างรับที่ได้บันทึกเป็นรายได้ไว้แล้วก่อนหน้านี้ออกจากบัญชีด้วย

คำถาม – คำตอบ แนบท้ายประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย
เรื่อง ข้อกำหนดเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีของสถาบันการเงิน

ลำดับ	คำถาม	คำตอบ
หมวด 1 การบัญชีสำหรับการขายทรัพย์สินรอการขาย		
1	กรณีการขายทรัพย์สินรอการขายให้กับบุคคลทั่วไป สำหรับรายการที่มียอดขายสูงกว่า 10 ล้านบาท ซึ่งมีการกำหนดเงื่อนไขการรับรู้กำไรนั้น จะพิจารณารายการดังกล่าวอย่างไร โดยจะให้พิจารณาทรัพย์สินรอการขายเป็นต่อรายชิ้นหรือพิจารณาเป็นรายสัญญา	การกำหนดเงื่อนไขของการรับรู้กำไรจากการขายทรัพย์สินรอการขายเป็นรายได้นั้น มีเจตนารมณ์ที่จะยึดหลักความระมัดระวังว่าผู้ซื้อจะไม่ยกเลิกการซื้อและผู้ซื้อมีความสามารถในการจ่ายชำระเงิน ซึ่งจะส่งผลต่อความแน่นอนในการรับรู้กำไรของสถาบันการเงิน ดังนั้น การพิจารณารายการที่มียอดขายสูงกว่า 10 ล้านบาท นั้น ให้พิจารณาเป็นรายสัญญาของลูกค้าแต่ละราย ซึ่งอาจเป็นการซื้อทรัพย์สินรอการขายเพียง 1 ชิ้นหรือหลายชิ้นในคราวเดียวกันได้
2	การกำหนดราคาที่ใช้ในการขายสินทรัพย์ของสถาบันการเงินให้แก่บริษัทบริหารสินทรัพย์ที่สถาบันการเงินถือหุ้นไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมเกินกว่าร้อยละ 50 ของหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมดของบริษัทบริหารสินทรัพย์นั้น รวมทั้งข้อกำหนดในการพิจารณาตัดบัญชีสินทรัพย์ออกจากงบการเงินของสถาบันการเงินผู้โอนให้ถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ใด	ยังคงใช้หลักเกณฑ์เดิม (ที่เคยกำหนดไว้ในหนังสือเวียนที่ ธปท. สนส. (01) ว. 3258/2543 เรื่อง ข้อกำหนดเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติสำหรับบริษัทบริหารสินทรัพย์ ลงวันที่ 27 พฤศจิกายน 2543) คือ (1) ในการขายสินทรัพย์ให้แก่บริษัทบริหารสินทรัพย์ ให้สถาบันการเงินกำหนดราคาที่ใช้ในการโอนขายอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนี้ (1.1) มูลค่ายุติธรรม (Fair Value) ซึ่งมีความหมายตามมาตรฐานการบัญชี (1.2) ราคาตามบัญชีซึ่งเป็นราคาหลังจากกันสำรองตามเกณฑ์ของธนาคารแห่งประเทศไทย (1.3) สำหรับกรณีที่โอนขายให้แก่บริษัทบริหารสินทรัพย์ที่กองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงินถือหุ้นเกินกว่าร้อยละ 50 ของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมดของบริษัทบริหารสินทรัพย์นั้น ให้ใช้ราคาที่คณะกรรมการจัดการกองทุนให้ความเห็นชอบ (2) การโอนขายสินทรัพย์ของสถาบันการเงินให้แก่บริษัทบริหารสินทรัพย์จะถือเป็นการขายขาด ซึ่งสถาบันการเงินผู้โอนจะตัดบัญชีสินทรัพย์นั้นออกจากงบการเงินของผู้โอนได้ต่อเมื่อการโอนขายนั้นเป็นไปตาม**แนวปฏิบัติทางการบัญชีเกี่ยวกับการโอนและการรับโอนสินทรัพย์ทางการเงิน ลงวันที่ 27 ธันวาคม 2555 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ของสภาวิชาชีพบัญชีฯ** ในกรณีที่การโอนขายสินทรัพย์ไม่เข้าเงื่อนไขตามแนวปฏิบัติทางการบัญชีเกี่ยวกับการโอนและการรับโอนสินทรัพย์ทางการเงินข้างต้น สถาบันการเงินจะต้องบันทึกการโอนดังกล่าวเป็น

ลำดับ	คำถาม	คำตอบ
		การกู้ยืมโดยมีสินทรัพย์ที่โอนเป็นหลักประกัน ทั้งนี้ เงินกู้ยืมดังกล่าวจะต้องมีจำนวนไม่เกินมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ที่เป็นหลักประกันหรือมูลค่าตามบัญชี ตามแต่กรณี
หมวด 2 การบัญชีเกี่ยวกับเงินลงทุน		
3	การนำตราสารหนี้หรือสินทรัพย์ทางการเงินใด ๆ ที่อยู่ในพอร์ต Held to Maturity (HTM) ไปวางเป็นประกัน หรือนำไปทำธุรกรรม Repo หรือ Security Borrowing and Lending (SBL) จะขัดกับหลักการของมาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้องหรือไม่ ซึ่งจะมีผลให้ไม่สามารถจัดตราสารหนี้ หรือสินทรัพย์ทางการเงินดังกล่าวไว้ในพอร์ต HTM ได้อีกต่อไป	การนำสินทรัพย์ทางการเงินไปวางเป็นประกัน หรือนำไปทำธุรกรรม Repo หรือ Security Borrowing and Lending (SBL) ไม่เป็นเหตุให้ขาดคุณสมบัติในด้านความตั้งใจและความสามารถที่จะถือสินทรัพย์ทางการเงินนั้นจนครบกำหนด หากกิจการยังคงคาดว่าจะสามารถได้รับสินทรัพย์ทางการเงินนั้นกลับคืนมาเมื่อครบกำหนดสัญญาดังกล่าว (ข้อกำหนดใน Guidance on implementing IAS 39: B.18) จากข้อกำหนดที่กล่าวประกอบกับการสอบถามความเห็นเพิ่มเติมจากสำนักงานสอบบัญชี และข้อมูลจากการทำธุรกรรมของสถาบันการเงินที่ผ่านมา จึงเห็นว่าสถาบันการเงินสามารถนำตราสารหนี้หรือสินทรัพย์ทางการเงินใด ๆ ในพอร์ต HTM ไปวางเป็นประกัน หรือนำไปทำธุรกรรม Repo หรือ SBL ได้ ซึ่งตามปกติจะได้รับตราสารหรือสินทรัพย์ทางการเงินที่วางเป็นหลักประกันนั้นกลับคืน จึงไม่เป็นเหตุให้ขัดกับข้อกำหนดของมาตรฐานการบัญชีในการจัดประเภทตราสารหนี้หรือสินทรัพย์ทางการเงินดังกล่าวไว้ในพอร์ต HTM
4	การพิจารณาลักษณะของตลาดซื้อขายคล่อง	ใช้นิยามของตลาดซื้อขายคล่องตามที่กำหนดใน**มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 105 เรื่อง การบัญชีสำหรับเงินลงทุนในตราสารหนี้และตราสารทุน** คือ ตลาดที่มีคุณสมบัติทุกข้อดังต่อไปนี้ (1) รายการที่ซื้อขายในตลาดต้องมีลักษณะเหมือนกัน (2) ต้องมีผู้เต็มใจซื้อและขายตลอดเวลาทำการ (3) ต้องเปิดเผยราคาต่อสาธารณชน ทั้งนี้ ในปัจจุบัน อาจพิจารณาจากตลาดที่มีหน่วยงานของรัฐกำกับดูแลให้เป็นตลาดซื้อขายคล่องโดยอนุโลม ได้แก่ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ตลาดหลักทรัพย์เอ็ม เอ ไอ และสมาคมตลาดตราสารหนี้ไทย
5	การประเมินมูลค่ายุติธรรม มีประเด็นคำถามดังนี้ 5.1 ในกรณีของตราสารหนี้ที่ไม่มีตลาดซื้อขายคล่องรองรับหรือตลาดนั้นไม่มีคุณสมบัติเพียงพอที่จะเป็นตลาดซื้อขายคล่อง ซึ่งมีการกำหนดในประกาศไว้ว่าสามารถให้	5.1 สถาบันการเงินผู้ถือตราสารไม่สามารถประเมินมูลค่ายุติธรรมได้เอง ต้องเป็นสถาบันการเงินบุคคลที่ 3 หรือที่ไม่มีความเกี่ยวข้องเท่านั้น ทั้งนี้ ในการประเมินมูลค่ายุติธรรมของตราสารที่ไม่มี

ลำดับ	คำถาม	คำตอบ
	สถาบันการเงินที่เชื่อถือได้เป็นผู้ประเมินมูลค่ายุติธรรมนั้น สถาบันการเงินผู้ถือตราสารดังกล่าวสามารถเป็นผู้ประเมินมูลค่ายุติธรรมได้เองหรือไม่	การซื้อขายในตลาดซื้อขายคล่อง สามารถใช้เทคนิคการประเมินมูลค่ายุติธรรมตามที่กำหนดในเอกสารแนบ 2 ของประกาศ ธปท. ที่ สนส. 14/2551 เรื่อง หลักเกณฑ์การบริหารความเสี่ยงสำหรับธุรกรรมอนุพันธ์
	5.2 ตราสารหนี้บางตัวที่มีความเคลื่อนไหวไม่บ่อย ไม่มีตลาดซื้อขายคล่องรองรับ หรือตลาดนั้นไม่มีคุณสมบัติเพียงพอที่จะเป็นตลาดซื้อขายคล่อง จะประเมินมูลค่ายุติธรรมอย่างไร	5.2 กรณีที่เป็นตราสารหนี้ที่มี list อยู่ใน ThaiBMA ถือว่ามีตลาดซื้อขายคล่องรองรับโดยอนุโลมและให้ใช้อัตราผลตอบแทนที่เผยแพร่ไว้ใน Website ทุก 15 วัน แต่กรณีที่เป็นตราสารหนี้อื่นที่ไม่มีใน list ของ ThaiBMA ถือว่าเป็นตราสารหนี้ที่ไม่มีตลาดซื้อขายคล่องรองรับ หรือตลาดนั้นไม่มีคุณสมบัติเพียงพอที่จะเป็นตลาดซื้อขายคล่อง ให้ใช้วิธีการประเมินมูลค่ายุติธรรมตามที่กำหนดในเอกสารแนบ 2 ของประกาศ ธปท. ที่ สนส. 14/2551 เรื่อง หลักเกณฑ์การบริหารความเสี่ยงสำหรับธุรกรรมอนุพันธ์
	5.3 ตราสารหนี้ที่ไม่มีตลาดซื้อขายคล่องรองรับที่มีอายุน้อยกว่าอายุต่ำสุดของพันธบัตรรัฐบาล จะประเมินมูลค่ายุติธรรมอย่างไร	5.3 ให้ใช้ T-Bill ในหัวข้อ Yield - Yield curve ซึ่งเป็นระยะสั้น ต่อกับ yield curve ของ Government Bond ซึ่งจะทำให้มีอัตราผลตอบแทนของตราสารตั้งแต่ 0 ถึงประมาณ 20 ปี
	5.4 เงินลงทุนที่มีการซื้อขายในตลาดซื้อขายคล่องมากกว่าหนึ่งตลาด จะใช้ราคาจากตลาดใดในการประเมินมูลค่ายุติธรรม	5.4 สำหรับเงินลงทุนที่มีตลาดซื้อขายคล่องรองรับมากกว่าหนึ่งตลาด สถาบันการเงินต้องใช้ราคาจากตลาดหลักในการวัดมูลค่าเงินลงทุน โดยตลาดหลัก หมายถึงตลาดที่ตราสารหรือสินทรัพย์มีการกระจายการขายโดยรวมในสัดส่วนที่สูงที่สุดเมื่อเทียบกับตลาดอื่นในสภาพปกติ สัดส่วนดังกล่าวต้องเป็นสัดส่วนของจำนวนตราสารที่จำหน่ายอยู่ในตลาดเทียบกับจำนวนตราสารที่ออกจำหน่ายทั้งสิ้น
	5.5 เงินลงทุนในตราสารหนี้ที่มีตลาดซื้อขายคล่องรองรับ สถาบันการเงินสามารถใช้ราคาเสนอซื้อหรือราคาเสนอขายในการประเมินมูลค่ายุติธรรมของเงินลงทุนตาม**มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 105 เรื่อง การบัญชีสำหรับเงินลงทุนในตราสารหนี้และตราสารทุน** ได้หรือไม่	5.5 สำหรับตราสารหนี้ประเภทตั๋วเงินคลัง พันธบัตรรัฐบาล พันธบัตรธนาคารแห่งประเทศไทย พันธบัตรกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน และพันธบัตรรัฐวิสาหกิจ ให้สถาบันการเงินใช้เฉพาะอัตราผลตอบแทนหรือราคาเสนอซื้อเฉลี่ยครั้งล่าสุดจาก Website ของ ThaiBMA และสำหรับตราสารหนี้ประเภทหุ้นกู้บริษัทเอกชน ให้ใช้อัตราผลตอบแทนหรือราคาเสนอซื้อเฉลี่ยครั้งล่าสุดจากตลาดซื้อขายคล่องอื่นที่มีหน่วยงานของรัฐกำกับดูแลและหลักทรัพย์ดังกล่าวมีการซื้อขายอยู่ เพิ่มเติมได้ ทั้งนี้เพื่อให้การบันทึกบัญชีของสถาบันการเงิน มีความสอดคล้องและเป็นมาตรฐานเดียวกัน

ลำดับ	คำถาม	คำตอบ
6	การถือบัตรเงินฝาก (Certificate of Deposit: CD) ระหว่างสถาบันการเงินจะจัดประเภทรายการอย่างไร ถือเป็นเงินลงทุนหรือไม่	ในกรณีที่สถาบันการเงินถือบัตรเงินฝากของสถาบันการเงินอื่น จะจัดประเภทเป็นรายการระหว่างธนาคารและตลาดเงิน ไม่ใช่เงินลงทุน
7	การจัดประเภทเงินลงทุนที่สถาบันการเงินได้มาจากการแปลงหนี้เป็นทุน จะสามารถกำหนดให้จัดประเภทตามที่มาตรฐานการบัญชีกำหนดได้เลยหรือไม่ โดยไม่ต้องพิจารณาว่าหากเป็นเงินลงทุนที่มีข้อจำกัดในการถือครองและจำหน่าย ให้สถาบันการเงินจัดประเภทเป็นเงินลงทุนทั่วไป หรือเงินลงทุนในบริษัทร่วมหรือบริษัทย่อย ได้หรือไม่ และจะสามารถจัดประเภทเงินลงทุนที่มีข้อจำกัดดังกล่าวเป็นเงินลงทุนประเภทเผื่อขายได้หรือไม่	สถาบันการเงินจะต้องจัดประเภทเงินลงทุนที่สถาบันการเงินได้มาจากการแปลงหนี้เป็นทุนตามที่ระบุในข้อกำหนดข้อ 3 หมวด 2 การบัญชีเกี่ยวกับเงินลงทุนของประกาศฉบับนี้ เพื่อให้การแสดงรายการมีความถูกต้องชัดเจน สำหรับกรณีที่เงินลงทุนมีข้อจำกัดในการถือครองและจำหน่าย จะหมายถึง เงินลงทุนที่มีเงื่อนไขห้ามไม่ให้สถาบันการเงินจำหน่ายในช่วงระยะเวลาหนึ่ง หรือถ้าจะจำหน่ายจะต้องเสนอให้กับผู้ออกตราสารก่อน หรือมีข้อจำกัดอื่น ๆ ในการถือครองและจำหน่าย ให้จัดประเภทเป็นเงินลงทุนทั่วไป หรือเงินลงทุนในบริษัทร่วมหรือบริษัทย่อย แล้วแต่กรณี โดยไม่สามารถจัดประเภทเป็นเงินลงทุนเผื่อขายได้
8	หลักทรัพย์จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่ถูกสั่งพักการซื้อขาย จะมีการประเมินมูลค่ายุติธรรมอย่างไร	ให้ใช้แนวปฏิบัติเช่นเดียวกับตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย คือ หลักทรัพย์จดทะเบียนใดถูกสั่งพักการซื้อขายติดต่อกันเป็นเวลานานเกินกว่า 90 วันขึ้นไป หรือเข้าเกณฑ์อาจถูกเพิกถอนจากตลาดหลักทรัพย์ ถือว่าหลักทรัพย์นั้นไม่มีราคาตลาด กิจการผู้ลงทุนไม่ควรจัดประเภทหลักทรัพย์ดังกล่าวเป็นหลักทรัพย์ในความต้องการของตลาดต่อไปและให้โอนหลักทรัพย์นั้นไปเป็นหลักทรัพย์อื่น (เงินลงทุนทั่วไป) และตีราคาหลักทรัพย์ด้วยวิธีราคาทุน โดยให้ใช้ราคาปิดครั้งสุดท้ายก่อนตลาดหลักทรัพย์สั่งพักการซื้อขายเป็นราคาทุนใหม่ของหลักทรัพย์ดังกล่าวและปรับด้วยมูลค่าที่ลดลงอย่างถาวรของหลักทรัพย์ โดยแสดงมูลค่าที่ลดลงอย่างถาวรดังกล่าวไว้ในงบกำไรขาดทุน (พิจารณาการด้อยค่าของหลักทรัพย์)
9	นิยามของตราสารหนี้ครอบคลุมถึงหุ้นกู้แปลงสภาพ (Convertible Bond) ด้วยหรือไม่	นิยามของตราสารหนี้ รวมถึงหุ้นกู้แปลงสภาพ **เฉพาะมูลค่าเทียบเท่าตราสารหนี้ แต่ไม่รวมมูลค่าสิทธิในการแปลงสภาพ**
10	ตั๋วเงินที่ออกโดยระบุว่า “ตั๋วเงินนี้เป็นหลักทรัพย์....” ซึ่งเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของ ก.ล.ต. โดยมีทั้งการเสนอขายในกรณีทั่วไป (Public Offering) และการเสนอขายในวงจำกัด (Limited Offering) จะต้องจัดประเภทเป็นเงินลงทุนใช่หรือไม่	ตั๋วเงินที่ระบุว่าเป็นหลักทรัพย์ตามหลักเกณฑ์ของ ก.ล.ต. ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อการระดมทุน ให้จัดประเภทเป็นเงินลงทุน

ลำดับ	คำถาม	คำตอบ
11	เงินลงทุนในหน่วยลงทุน จัดเป็นตราสารประเภทใด	เนื่องจากผู้ถือหน่วยลงทุนในกองทุนใด อาจถือได้ว่ามีฐานะร่วมเป็นเจ้าของกองทุนนั้น ดังนั้น สถาบันการเงินจึงควรนำหลักเกณฑ์เช่นเดียวกับตราสารทุน ที่กำหนดไว้ในหมวด 2 ของประกาศฉบับนี้ มาใช้โดยอนุโลมสำหรับเงินลงทุนในหน่วยลงทุน
หมวด 3 การรับซื้อหรือรับโอนลูกหนี้		
12	สถาบันการเงินควรบันทึกบัญชีและจัดประเภทลูกหนี้เงินให้กู้ยืมที่รับซื้อหรือรับโอนมาอย่างไร	ให้สถาบันการเงินบันทึกบัญชีและจัดประเภทลูกหนี้เงินให้กู้ยืมที่รับซื้อหรือรับโอนมาตามแนวปฏิบัติทางบัญชีเกี่ยวกับการโอนและการรับโอนสินทรัพย์ทางการเงิน ลงวันที่ 27 ธันวาคม 2555 และที่แก้ไขเพิ่มเติมของสภาวิชาชีพบัญชีฯ และเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในหมวด 3 ของประกาศฉบับนี้ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ 1. <u>ลูกหนี้เงินให้กู้ยืมที่รับซื้อหรือรับโอนมาก่อนวันที่ 1 มกราคม 2556</u> - ให้สถาบันการเงินจัดประเภทลูกหนี้ดังกล่าว (อ้างอิงตามหลักเกณฑ์เดิมในหมวด 3 ของประกาศ ธปท. ที่ สนส. 67/2551 เรื่อง ข้อกำหนดเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีของสถาบันการเงิน) ดังนี้ 1) ในกรณีที่ไม่มีการทำข้อตกลงใหม่ใด ๆ กับลูกหนี้ที่รับซื้อหรือรับโอนมา และไม่ได้มีการให้สินเชื่อเพิ่มเติม ให้จัดประเภทเป็นเงินลงทุนในลูกหนี้ และใช้วิธีปฏิบัติทางบัญชีเช่นเดียวกับเงินลงทุนในตราสารหนี้และตราสารทุนตามมาตรฐานการบัญชีไทยที่เกี่ยวข้อง 2) ในกรณีที่มีการให้สินเชื่อเพิ่มเติมแก่ลูกหนี้ที่รับซื้อหรือรับโอนมา ซึ่งอาจเป็นการให้สินเชื่อภายใต้วงเงินที่ยังเหลืออยู่ตามสัญญาเดิมหรือทำสัญญาใหม่ ให้แยกพิจารณา ดังนี้ 2.1) กรณีที่สามารถแยกลูกหนี้ส่วนที่รับซื้อหรือรับโอนมากับส่วนที่ให้สินเชื่อเพิ่มเติมได้อย่างชัดเจน (1) ลูกหนี้ส่วนที่ซื้อมาครั้งแรกตามสัญญาเดิม ซึ่งมิได้มีการทำสัญญาใด ๆ และปรับเปลี่ยนเงื่อนไขใด ๆ เพิ่มเติมจากสัญญาเดิม ให้จัดประเภทส่วนนี้เป็นเงินลงทุนในลูกหนี้ และใช้วิธีปฏิบัติทางบัญชีเช่นเดียวกับเงินลงทุนในตราสารหนี้และตราสารทุนตามมาตรฐานการบัญชีไทยที่เกี่ยวข้อง

ลำดับ	คำถาม	คำตอบ
		(2) ลูกหนี้ส่วนที่ให้สินเชื่อใหม่เพิ่มเติม โดยอาจทำสัญญาใหม่เพิ่มเติมจากสัญญาเดิม หรือทำสัญญาปรับโครงสร้างหนี้เพิ่มเติมจากสัญญาเดิม ให้จัดประเภทส่วนนี้เป็นเงินให้สินเชื่อเช่นเดียวกับเงินให้สินเชื่อทั่วไป 2.2) กรณีที่ไม่สามารถแยกลูกหนี้ส่วนที่รับซื้อหรือรับโอนมากับส่วนที่ให้สินเชื่อเพิ่มเติมได้อย่างชัดเจน เนื่องจากลักษณะการให้สินเชื่อเป็นสินเชื่อที่มีการชำระและการยืมเงินอย่างต่อเนื่อง (Revolving Credit) เช่น วงเงินเบิกเกินบัญชี การให้สินเชื่อบัตรเครดิต หรือลูกหนี้อื่นที่มีลักษณะเช่นเดียวกัน ให้จัดประเภทเป็นเงินให้สินเชื่อทั้งจำนวน 3) ในกรณีที่มีการปรับเปลี่ยนเงื่อนไขหรือทำข้อตกลงใหม่ในการชำระหนี้ โดยทำสัญญาใหม่เพิ่มเติมจากสัญญาเดิม หรือยกเลิกสัญญาเดิม หรือทำสัญญาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ให้จัดประเภทรายการลูกหนี้เป็นเงินให้สินเชื่อทั้งจำนวน 4) ในกรณีที่มีการให้สินเชื่อเพิ่มเติม โดยการยกเลิกสัญญาเดิมและทำเป็นสัญญาการกู้ยืมใหม่ ให้จัดประเภทรายการเป็นเงินให้สินเชื่อทั้งจำนวน 5) ในกรณีที่ลูกหนี้ที่รับซื้อหรือรับโอนมาได้มีการจัดประเภทเป็นเงินให้สินเชื่อแล้ว และต่อมาลูกหนี้ดังกล่าวไม่สามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ตกลงใหม่ได้ ให้จัดประเภทรายการเป็นเงินให้สินเชื่อต่อไป โดยห้ามเปลี่ยนการจัดประเภทรายการจากเงินให้สินเชื่อเป็นเงินลงทุนอีก 2. <u>ลูกหนี้เงินให้กู้ยืมที่รับซื้อหรือรับโอนมาหลังวันที่ 1 มกราคม 2556</u> – ให้ถือปฏิบัติตามแนวปฏิบัติทางบัญชีเกี่ยวกับการโอนและการรับโอนสินทรัพย์ทางการเงิน ลงวันที่ 27 ธันวาคม 2555 และที่แก้ไขเพิ่มเติมของสภาวิชาชีพบัญชีฯ
13	ในกรณีที่สถาบันการเงินรับซื้อหรือรับโอนลูกหนี้เงินให้กู้ยืมหลังวันที่ 1 มกราคม 2556 และมีความประสงค์ที่จะขายลูกหนี้ดังกล่าวในอนาคต สถาบันการเงินควรบันทึกบัญชีอย่างไร และต้องมีหลักฐานแสดงความประสงค์ในการขายหรือไม่	ในกรณีที่สถาบันการเงินรับซื้อหรือรับโอนลูกหนี้เงินให้กู้ยืม โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะขายลูกหนี้ในอนาคต สถาบันการเงินอาจพิจารณาจัดประเภทลูกหนี้เป็นเงินลงทุนในลูกหนี้ได้ ทั้งนี้ เนื่องจากปัจจุบันประเทศไทยยังไม่มีตลาดที่มีสภาพคล่อง (active market) สำหรับการซื้อขายลูกหนี้

ลำดับ	คำถาม	คำตอบ
		เงินให้กู้ยืม ดังนั้น ในการแสดงถึงวัตถุประสงค์ที่จะขายลูกหนี้เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาจัดประเภทลูกหนี้เงินให้กู้ยืมที่รับซื้อหรือรับโอนมานั้น จึงควรอ้างอิงจากสัญญาจะซื้อจะขายลูกหนี้ที่ชัดเจนและเป็นลายลักษณ์อักษร และต้องมีการจัดเก็บหลักฐานไว้เพื่อให้ผู้ตรวจการธนาคารแห่งประเทศไทยสามารถตรวจสอบได้
14	ในกรณีที่สถาบันการเงินรับซื้อหรือรับโอนลูกหนี้เงินให้กู้ยืมหลังวันที่ 1 มกราคม 2556 และมีความประสงค์ที่จะรับผลตอบแทนจากลูกหนี้ดังกล่าวนอกเหนือจากการรับชำระกระแสเงินสดตามสัญญาของลูกหนี้ในจำนวนที่มีสาระสำคัญในอนาคต ควรบันทึกบัญชีอย่างไร	ในกรณีที่สถาบันการเงินรับซื้อหรือรับโอนลูกหนี้เงินให้กู้ยืม โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะรับผลตอบแทนอื่นจากลูกหนี้ สถาบันการเงินอาจพิจารณาจัดประเภทลูกหนี้เป็นเงินลงทุนในลูกหนี้ได้ ทั้งนี้ ผลตอบแทนอื่นดังกล่าว จะต้องเข้าเงื่อนไขดังนี้ (1) มิใช่การรับชำระเงินสดตามสัญญาเงินให้สินเชื่อ (รวมสัญญาปรับปรุงเงื่อนไขการชำระหนี้) และสัญญาอื่นที่มีเนื้อหาคล้ายคลึงกับสัญญาเงินให้สินเชื่อ (2) มีจำนวนที่มีนัยสำคัญจนทำให้การรับซื้อหรือรับโอนลูกหนี้ดังกล่าว มีลักษณะเสมือนเป็นการลงทุนในสินทรัพย์
15	กรณีที่สถาบันการเงินซื้อลูกหนี้ประเภท Syndicate loan เข้ามาก่อนวันที่ 1 มกราคม 2556 ซึ่งได้จัดประเภทเป็นเงินลงทุนในลูกหนี้ และต่อมา (หลังวันที่ 1 มกราคม 2556) ได้ซื้อลูกหนี้รายเดียวกันเพิ่มเติม ควรจัดประเภทลูกหนี้ดังกล่าวอย่างไร	ในการดำเนินการพิจารณาจัดประเภทลูกหนี้นั้น สถาบันการเงินควรพิจารณาถือปฏิบัติดังนี้ 1. กรณีที่สถาบันการเงินสามารถแยกลูกหนี้ส่วนที่รับซื้อหรือรับโอนมา ก่อนวันที่ 1 มกราคม 2556 และส่วนที่ซื้อเพิ่มเติมในภายหลังได้อย่างชัดเจน ให้ถือปฏิบัติดังนี้ (1) ลูกหนี้ส่วนที่ซื้อมาครั้งแรกตามสัญญาเดิม ซึ่งมิได้มีการทำสัญญาใด ๆ และปรับเปลี่ยนเงื่อนไขใด ๆ เพิ่มเติมจากสัญญาเดิม ให้จัดประเภทรายการส่วนนี้เป็นเงินลงทุนในลูกหนี้ตามเดิม และใช้วิธีปฏิบัติทางบัญชีเช่นเดียวกับเงินลงทุนในตราสารหนี้และตราสารทุนตามมาตรฐานการบัญชีไทยที่เกี่ยวข้อง (2) ลูกหนี้ส่วนที่ซื้อเพิ่มเติม ให้จัดประเภทโดยอ้างอิงตามหลักการประกาศฉบับนี้ และแนวปฏิบัติทางบัญชีเกี่ยวกับการโอนและการรับโอนสินทรัพย์ทางการเงิน ลงวันที่ 27 ธันวาคม 2555 และที่แก้ไขเพิ่มเติมของสภาวิชาชีพบัญชีฯ 2. กรณีที่สถาบันการเงินไม่สามารถแยกลูกหนี้ส่วนที่รับซื้อหรือรับโอนมาก่อน และส่วนที่ซื้อเพิ่มเติมในภายหลังได้อย่างชัดเจน ให้จัดประเภทตามหลักการในประกาศฉบับนี้ทั้งจำนวน

ลำดับ	คำถาม	คำตอบ
16	สถาบันการเงินควรพิจารณานับวันค้างชำระเพื่อจัดชั้นลูกหนี้ที่รับซื้อหรือรับโอนมาที่ได้จัดประเภทเป็นเงินให้สินเชื่ออย่างไร	• กรณีที่สถาบันการเงินรับซื้อหรือรับโอนลูกหนี้มาจากสถาบันการเงินอื่น สถาบันการเงินควรจัดชั้นและกันเงินสำรองลูกหนี้ที่รับซื้อหรือรับโอนมาซึ่งได้จัดประเภทเป็นเงินให้สินเชื่อในลักษณะเดียวกันกับเงินให้สินเชื่อทั่วไป กล่าวคือ เริ่มนับวันค้างชำระนับจากวันที่ลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้กับสถาบันการเงิน อย่างไรก็ดี สถาบันการเงินควรพิจารณาปัจจัยเชิงคุณภาพในการจัดชั้นลูกหนี้ดังกล่าวนอกเหนือจากการพิจารณาระยะเวลาการค้างชำระหนี้ด้วย • กรณีที่สถาบันการเงินมีลูกหนี้ที่รับซื้อรับโอนมาก่อนวันที่ 1 มกราคม 2556 ซึ่งมีการบันทึกเป็นเงินลงทุนในลูกหนี้ และต่อมาหลัง 1 มกราคม 2556 มีการเปลี่ยนการจัดประเภทจากเงินลงทุนในลูกหนี้เป็นเงินให้สินเชื่อ หากลูกหนี้มีการค้างชำระก่อนวันที่มีการเปลี่ยนการจัดประเภท ให้สถาบันการเงินจัดชั้นและกันเงินสำรองลูกหนี้ที่รับซื้อหรือรับโอนมา โดยให้นับระยะเวลาการค้างชำระต่อเนื่องตั้งแต่ก่อนการเปลี่ยนการจัดประเภท เช่น เงินลงทุนในลูกหนี้ นาย ก. มีการค้างชำระเงินต้นหรือดอกเบี้ยเป็นระยะเวลา 2 เดือน นับแต่วันถึงกำหนดชำระ หากต่อมาธนาคารมีการเปลี่ยนการจัดประเภทใหม่เป็นเงินให้สินเชื่อ นาย ก. ยังคงค้างชำระเงินต้นหรือดอกเบี้ยต่ออีกเป็นระยะเวลา 1 เดือน ในกรณีนี้ให้พิจารณานับระยะเวลาการค้างชำระต่อเนื่องรวมเป็น 3 เดือน • กรณีที่สถาบันการเงินมีการรับซื้อหรือรับโอนลูกหนี้มาหลังวันที่ 1 มกราคม 2556 โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะซื้อมาเพื่อขายออกไป (โดยมีหลักฐานประกอบ) จึงบันทึกลูกหนี้ที่รับซื้อรับโอนมาเป็นเงินลงทุนในลูกหนี้ แต่ต่อมามีเหตุต้องเปลี่ยนจากเงินลงทุนในลูกหนี้เป็นเงินให้สินเชื่อ ให้สถาบันการเงินเริ่มนับระยะเวลาค้างชำระจากวันที่มีการเปลี่ยนประเภทเป็นเงินให้สินเชื่อ
17	สถาบันการเงินควรมีการบันทึกบัญชีดอกเบี้ยรับสำหรับลูกหนี้ที่ได้รับซื้อหรือรับโอนมา และจัดประเภทเป็นเงินให้สินเชื่อหรือเงินลงทุนในลูกหนี้อย่างไร	ในการรับรู้รายได้ลูกหนี้ที่รับซื้อหรือรับโอนมานั้น ให้สถาบันการเงินรับรู้รายได้และถือปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้องกับการจัดประเภทลูกหนี้ที่รับซื้อหรือรับโอนมานั้น กล่าวคือ หากจัดประเภทเป็นเงินให้สินเชื่อ

ลำดับ	คำถาม	คำตอบ
		ก็ควรอ้างอิงมาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้องกับเงินให้สินเชื่อ ซึ่งปัจจุบัน ยังคงอ้างอิงตามหลักเกณฑ์คงค้าง เป็นต้น ทั้งนี้ สถาบันการเงินยังคงต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่ ธปท. กำหนดเกี่ยวกับการรับรู้และการระงับรับรู้รายได้อย่างเคร่งครัดด้วย
18	**การโอนเปลี่ยนประเภทรายการจากเงินลงทุนในลูกหนี้เป็นเงินให้สินเชื่อ ถือเป็นการโอนเปลี่ยนประเภทสินทรัพย์ทางการเงินหรือไม่ และควรบันทึกบัญชีอย่างไร**	**การโอนเปลี่ยนประเภทรายการจากเงินลงทุนในลูกหนี้เป็นเงินให้สินเชื่อ ถือเป็นการโอนเปลี่ยนประเภทสินทรัพย์ทางการเงิน ดังนั้น ณ วันที่มีการโอนเปลี่ยนประเภทจากเงินลงทุนในลูกหนี้เป็นเงินให้สินเชื่อ สถาบันการเงินต้องใช้มูลค่ายุติธรรม ณ วันที่โอนเปลี่ยนประเภทในการบันทึกบัญชี และรับรู้ผลต่างระหว่างราคาตามบัญชีกับมูลค่ายุติธรรม ณ วันนั้นเป็นกำไรหรือขาดทุนในงบกำไรขาดทุนทันที ตามที่มาตรฐานการบัญชีกำหนด**
หมวด 4 การแปลงค่าสกุลเงินต่างประเทศทุกสกุลให้เป็นสกุลเงินบาท		
19	ถ้าธนาคารมีรายการฐานะเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าทั้งใน Trading book และ Banking book ธนาคารสามารถใช้วิธี Premium/ Discount amortization สำหรับ Banking book ในขณะที่ใช้อัตราตามระยะเวลาคงเหลือสำหรับ Trading book ได้หรือไม่	สามารถใช้ได้ หากสถาบันการเงินยังไม่มีความพร้อมที่จะใช้อัตราแลกเปลี่ยนสัญญาซื้อขายล่วงหน้าสำหรับระยะเวลาคงเหลือในการคำนวณฐานะเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าใน Banking book ได้
20	ในกรณีที่ใช้ราคาที่คู่ค้าเสนอในการประเมินมูลค่ายุติธรรมของตราสารอนุพันธ์ หากราคาที่คู่ค้าเสนอมากกว่า 1 ราย แตกต่างกัน ควรเลือกใช้ราคาใดเป็นมูลค่ายุติธรรมของตราสาร (ราคาถัวเฉลี่ย/ราคาต่ำสุด)	สถาบันการเงินพึงใช้ราคาที่สามารถสะท้อนมูลค่าของตราสารอนุพันธ์ได้ดีที่สุด (best estimate) โดยควรคำนึงถึงหลักความระมัดระวังเพื่อมิให้สินทรัพย์ตราสารอนุพันธ์มีมูลค่าสูงเกินกว่ามูลค่ายุติธรรมที่สถาบันการเงินคาดว่าจะได้รับจริง ซึ่งสอดคล้องกับหลักการของมาตรฐานการบัญชีทั่วไป
หมวด 5 การรับรู้รายได้ดอกเบี้ยจากเงินให้กู้ยืม หรือเงินค่างวดจากการให้เช่าซื้อ		
21	การบันทึกยกเลิกรายได้จากการบันทึกบัญชีดอกเบี้ยจากเงินให้กู้ยืมหรือเงินเบิกเกินบัญชีหรือเงินค่างวดจากการให้เช่าซื้อของลูกหนี้ที่สถาบันการเงินบันทึกบัญชีเป็นรายได้ไว้ออกจากบัญชีเมื่อลูกหนี้ดังกล่าวเป็นลูกหนี้ที่ค้างชำระหรือมีลักษณะตามที่ ธปท. กำหนด สำหรับรายการที่เกิดขึ้นก่อนวันที่ 1 มกราคม 2543 ยังคงได้รับยกเว้นเช่นเดียวกับที่กำหนดในหลักเกณฑ์เดิมหรือไม่	ยังคงได้รับการยกเว้นเช่นเดียวที่กำหนดในหลักเกณฑ์เดิม ดังนั้น หากยังมีรายการดังกล่าวที่เกิดก่อนวันที่ 1 มกราคม 2543 เหลืออยู่ สถาบันการเงินได้รับยกเว้นไม่ต้องบันทึกยกเลิกรายได้ที่ได้บันทึกบัญชีไว้แล้ว
22	การระงับการบันทึกบัญชีเป็นรายได้ตามข้อ 3.4 เมื่อลูกหนี้ถูกจัดชั้นเป็นประเภทสินทรัพย์จัด	ตามหลักเกณฑ์ข้อ 3.4 ที่กำหนด หากลูกหนี้ยังไม่ค้างชำระดอกเบี้ยเกินกว่า 3 เดือน แต่ถูกจัดชั้นเป็นสินทรัพย์จัดชั้น

ลำดับ	คำถาม	คำตอบ
	ชั้นสูญ สินทรัพย์จัดชั้นสงสัยจะสูญ หรือสินทรัพย์จัดชั้นสงสัย แม้ว่าจะยังไม่ค้างชำระดอกเบี้ยเกิน 90 วัน นั้น ในทางปฏิบัติ ปัจจุบันสถาบันการเงินมีเกณฑ์ Downgrade ลูกหนี้ที่เข้มขึ้น จึงอาจมีลูกหนี้ตามข้อ 3.4 มาก ซึ่งถ้าเป็นลูกหนี้ O/D ที่ยังค้างชำระไม่ถึง 90 วัน แต่สถาบันการเงินจัดชั้นเป็นสินทรัพย์จัดชั้นสูญ สินทรัพย์จัดชั้นสงสัยจะสูญหรือสินทรัพย์จัดชั้นสงสัย จะต้องระงับการบันทึกบัญชีเป็นรายได้ ทำให้สถาบันการเงินต้องหยุดคิดดอกเบี้ยทบต้นตามเกณฑ์ข้อ 3.4 ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อลูกหนี้ทั้ง ๆ ที่ลูกหนี้ยังสามารถชำระหนี้รายเดือนได้ตามปกติ	สูญ สินทรัพย์จัดชั้นสงสัยจะสูญ หรือสินทรัพย์จัดชั้นสงสัย จะต้องระงับการบันทึกบัญชีเป็นรายได้ตามเกณฑ์สิทธิ ซึ่งเป็นการระงับการรับรู้รายได้ทางบัญชีตามหลักความระมัดระวัง แต่หากลูกหนี้ยังคงสามารถชำระดอกเบี้ยรายเดือนได้ตามปกติ สถาบันการเงินสามารถบันทึกดอกเบี้ยที่ได้รับเป็นรายได้ได้ตามเกณฑ์เงินสด อย่างไรก็ตาม แม้ว่าสถาบันการเงินจะต้องระงับการรับรู้ดอกเบี้ยค้างรับเป็นรายได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด แต่ในการบริหารลูกหนี้และการเรียกชำระเงินจากลูกหนี้ สถาบันการเงินยังสามารถดำเนินการได้ตามสัญญา
หมวด 6 การบัญชีสำหรับการซื้อขายตั๋วเงิน และธุรกรรมสินเชื่อเพื่อการค้า (Trade Finance) โดยการรับซื้อ ซื้อลด รับช่วงซื้อลดเอกสารตามเงื่อนไขของเลตเตอร์ออฟเครดิต (L/C)		
23	**สถาบันการเงินควรมีการบันทึกบัญชีสำหรับธุรกรรมการซื้อขายตั๋วเงิน และธุรกรรมสินเชื่อเพื่อการค้า (Trade Finance) โดยการรับซื้อ ซื้อลด รับช่วงซื้อลดเอกสารตามเงื่อนไขของ L/C อย่างไร**	**ในการบันทึกบัญชีเกี่ยวกับธุรกรรมซื้อขายตั๋วเงิน และธุรกรรมสินเชื่อเพื่อการค้า (Trade Finance) โดยการรับซื้อ ซื้อลด รับช่วงซื้อลดเอกสารตามเงื่อนไขของ L/C นั้น สถาบันการเงินควรอ้างอิงแนวทางการบันทึกบัญชีตามความเสี่ยงและผลตอบแทน (risk and reward) ตามที่มาตรฐานการบัญชีกำหนด ซึ่งควรสอดคล้องกับแนวทางการวิเคราะห์ และบริหารความเสี่ยงของสถาบันการเงิน** **ทั้งนี้ สถาบันการเงินต้องจัดทำแนวนโยบายการบันทึกบัญชีที่ชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร และถือปฏิบัติตามแนวทางดังกล่าวอย่างสม่ำเสมอ**
24	**สถาบันการเงินควรมีการบันทึกบัญชีโดยอ้างอิงตามหลักการความเสี่ยงและผลตอบแทน (risk and reward) อย่างไร**	**ในการอ้างอิงตามหลักการ risk and reward นั้น สถาบันการเงินควรพิจารณาจากบุคคลที่สถาบันการเงินมีสิทธิไล่เบี้ยตามกฎหมาย และเป็นผู้ที่สถาบันการเงินวิเคราะห์สินเชื่อ เช่น** • **<u>กรณีสถาบันการเงินรับซื้อตั๋วเงิน และเอกสารตามเงื่อนไขของ L/C ที่ไม่อยู่ภายใต้กฎเกณฑ์สากล</u>: ควรบันทึกบุคคลที่สถาบันการเงินมีสิทธิไล่เบี้ยได้ตามกฎหมาย เช่น สถาบันการเงินอื่นที่รับรอง/อาวัล หรือ หากไม่มีสถาบันการเงินอื่นรับรอง/อาวัล ควรพิจารณาบันทึกดังนี้** ***- กรณีที่ยังคงมีสิทธิไล่เบี้ยผู้ทรงซึ่งขายตั๋วเงิน (หรือ L/C):*** **ควรบันทึกผู้ทรงซึ่งขายตั๋วเงิน (หรือ L/C)** ***- กรณีที่ไม่มีสิทธิไล่เบี้ยผู้ทรงซึ่งขายตั๋วเงิน (หรือ***

ลำดับ	คำถาม	คำตอบ
		L/C): ควรบันทึกผู้ที่มีภาระต้องชำระเงินให้แก่สถาบันการเงิน • <u>กรณีสถาบันการเงินรับซื้อเอกสารตามเงื่อนไขของ L/C ที่อยู่ภายใต้กฎเกณฑ์สากล</u>: ควรบันทึกบุคคลที่สถาบันการเงินมีสิทธิไล่เบี้ยได้ตามกฎหมาย ซึ่งสถาบันการเงินได้วิเคราะห์ความเสี่ยงเสมือนเป็นลูกหนี้ตามหลักการ risk and reward และสอดคล้องกับเกณฑ์สากลที่สถาบันการเงินจะสามารถเรียกเก็บหนี้ได้จากใคร เช่น Issuing bank หรือ Confirming bank (รวมธนาคารเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ: Multilateral development banks ซึ่งเป็นผู้รับรอง หรืออาวัล เนื่องจากสถาบันการเงินสามารถเรียกร้องให้สถาบันการเงินนั้น เป็นผู้รับชำระหนี้แทนได้)
25	สถาบันการเงินต้องบันทึกบัญชีอย่างไร ในกรณีที่สถาบันการเงินรับซื้อ Domestic L/C ที่สถาบันการเงินเป็นผู้ออก (Issue) ก่อนวันครบกำหนด 1. กรณีที่ไม่มีการออกตั๋วแลกเงินภายใต้ L/C นั้น 2. กรณีที่มีการออกตั๋วแลกเงินภายใต้ L/C นั้น (ไม่มีการรับรองตั๋วแลกเงิน) 3. กรณีที่มีการออกตั๋วแลกเงินภายใต้ L/C นั้น และสถาบันการเงินได้รับรองตั๋วแลกเงิน	กรณีที่สถาบันการเงินรับซื้อหรือซื้อลด L/C (ทั้งกรณี International L/C และ Domestic L/C) ที่สถาบันการเงินหรือสาขาของสถาบันการเงินเป็นผู้ออก (ทั้งกรณีที่มีการออกตั๋วเงินและไม่มีการออกตั๋วเงินภายใต้ L/C นั้น) สถาบันการเงินจะมีภาระระหว่างสถาบันการเงินกับผู้ซื้อสินค้าเท่านั้น ดังนั้น กรณีการออก L/C เพื่อการค้าจะบันทึกภาระผูกพันกับผู้ซื้อสินค้า และเมื่อสถาบันการเงินรับซื้อ L/C จะบันทึกผู้ซื้อสินค้าเป็นลูกหนี้ (ล้างภาระผูกพันกับผู้ซื้อสินค้า) ทั้งนี้ กรณีที่สถาบันการเงินรับรองตั๋วแลกเงินภายใต้ L/C ที่สถาบันการเงินเป็นผู้ออกและรับซื้อกลับมา จะถือว่าไม่มีการรับรองใด ๆ
26	กรณีที่สถาบันการเงินรับซื้อตั๋วเงินที่สถาบันการเงินนั้นได้รับรอง หรืออาวัล ควรบันทึกบัญชีอย่างไร	กรณีที่สถาบันการเงินที่รับรองหรืออาวัลหรือค้ำประกันเป็นนิติบุคคลเดียวกันกับสถาบันการเงินที่ซื้อตั๋วเงิน จะถือว่าไม่มีการรับรองหรืออาวัลหรือค้ำประกันใด ๆ ดังนั้น ให้สถาบันการเงินบันทึกบัญชีลูกหนี้จากบุคคลที่สถาบันการเงินวิเคราะห์สินเชื่อและมีสิทธิไล่เบี้ยตามกฎหมาย
27	กรณีที่สถาบันการเงินรับซื้อ/ซื้อลดตั๋ว sight ในระหว่างรอตรวจสอบเอกสารและยืนยันจาก issuing bank ว่า L/C ดังกล่าวถือปฏิบัติตามแนวทางหรือกฎเกณฑ์ข้อบังคับสากล (เอกสารสอดคล้องกับเงื่อนไขของ L/C) หรือไม่นั้น สถาบันการเงินสามารถบันทึก issuing bank เป็นลูกหนี้ และหากได้รับปฏิเสธการชำระเงิน	สถาบันการเงินจะบันทึก Issuing bank เป็นลูกหนี้ได้ ก็ต่อเมื่อระบุได้ว่าเอกสารสอดคล้องกับเงื่อนไขของ L/C แล้ว (issuing bank ทำการ accept แล้ว) ทั้งนี้ หาก issuing bank ไม่ทำการติดต่อกลับมาภายในระยะเวลา 5 วันทำการ นับจากวันที่มีการยื่นเอกสาร สถาบันการเงินสามารถบันทึก issuing bank เป็นลูกหนี้ได้ เนื่องจากแนวทางหรือกฎเกณฑ์ข้อบังคับสากลฯ

ลำดับ	คำถาม	คำตอบ
	จาก issuing bank ให้กลับรายการโดยบันทึกผู้ขายลดตั๋วเป็นลูกหนี้แทน ในกรณีที่เป็นการรับซื้อแบบมีสิทธิไล่เบี้ย หรือบันทึกผู้ซื้อสินค้าเป็นลูกหนี้ ในกรณีที่เป็นการรับซื้อแบบไม่มีสิทธิไล่เบี้ย ได้หรือไม่	(UCP 600) ได้กำหนดว่า issuing bank จะต้องแจ้งการปฏิเสธภายใน 5 วันทำการ นับตั้งแต่วันที่มีการยื่นเอกสาร
28	กรณีสถาบันการเงินไม่มีวงเงินกับ Issuing bank หรือ Confirming bank ควรบันทึกบัญชีอย่างไร	ในกรณีที่สถาบันการเงินพิจารณาแล้วเห็นว่า ความเสี่ยงและผลตอบแทนของธุรกรรมนั้นอยู่ที่บุคคลใด ซึ่งสถาบันการเงินมีสิทธิสามารถเรียกร้องได้ตามกฎหมาย ก็อาจบันทึกบุคคลนั้นเป็นลูกหนี้ได้ เช่น ผู้ส่งออก เป็นต้น ทั้งนี้ สถาบันการเงินควรมีการกำหนดนโยบายการบันทึกบัญชีที่ชัดเจน และถือปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ
29	กรณีที่มีการบันทึกบัญชีสถาบันการเงินอื่นเป็นลูกหนี้ อันเนื่องมาจากการรับรอง รับอาวัล หรือค้ำประกันตั๋วเงิน หรือธุรกรรมสินเชื่อเพื่อการค้า ให้แสดงรายการอย่างไร	กรณีที่สถาบันการเงินมีการบันทึกบัญชีสถาบันการเงินอื่นเป็นลูกหนี้ อันเนื่องมาจากการรับรอง รับอาวัล หรือค้ำประกันตั๋วเงิน หรือธุรกรรมสินเชื่อเพื่อการค้า ให้รายงานภายใต้ ‘รายการระหว่างธนาคารและตลาดเงิน’ จนกว่า ธปท. จะกำหนดเป็นอย่างอื่น
30	ธุรกรรมสินเชื่อเพื่อการค้า (Trade finance) ที่มีประกันการส่งออก (TCI) สถาบันการเงินควรจะบันทึกบัญชีอย่างไร	ธุรกรรมสินเชื่อเพื่อการค้าที่มี TCI เสมือนว่ามีการค้ำประกันสินเชื่อทั่วไปนั้น สถาบันการเงินจะต้องบันทึกบัญชีเช่นเดียวกันกับการทำธุรกรรมสินเชื่อเพื่อการค้าตามปกติ
31	สถาบันการเงินต้องปรับปรุงแนวทางการรายงานข้อมูลต่อ ธปท. หรือไม่	การรายงานข้อมูลต่อ ธปท. ให้ถือปฏิบัติดังนี้ 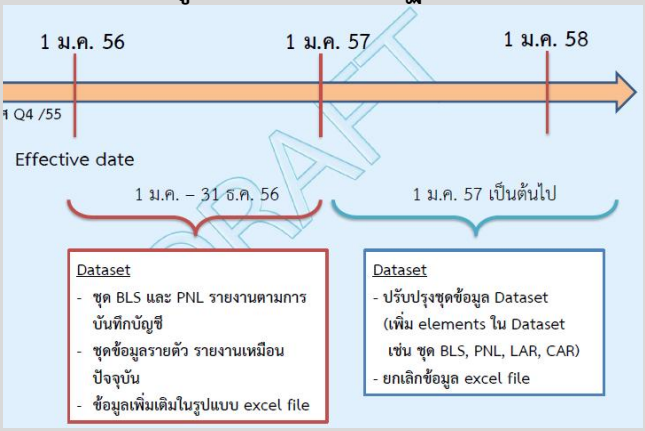 สำหรับการจัดส่งข้อมูลเพิ่มเติมในรูปแบบ Excel file นั้น สถาบันการเงินสามารถ download Template File ได้จาก Website ของ ธปท. ที่ www.bot.or.th ในหัวข้อการรับส่งข้อมูลกับ ธปท. – แบบรายงานและเอกสารชี้แจง (หมวดสถาบันการเงิน) โดยให้จัดส่งในรอบและระยะเวลาความถี่เช่นเดียวกับการจัดส่งข้อมูล Dataset ชุด Balance Sheet (DS_BLS) ตามช่องทางการรับส่งข้อมูล DMS DA Extranet

ลำดับ	คำถาม	คำตอบ
32	**สถาบันการเงินต้องมีการปรับปรุงรูปแบบงบการเงินให้สอดคล้องกับการรายงานข้อมูลต่อ ธปท. หรือไม่**	**สถาบันการเงินไม่ต้องปรับปรุงรูปแบบงบการเงินตามการปรับปรุงการรายงานข้อมูลใน Data Set แต่ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน ให้จำแนกรายการระหว่างธนาคาร (Interbank) ออกเป็นรายการระหว่างธนาคารที่เกิดขึ้นตามปกติ และรายการระหว่างธนาคารที่เกิดจากการรับรอง/รับอาวัล ตั๋วเงิน ธุรกรรม Trade Finance หรือ Factoring เพื่อให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถเปรียบเทียบข้อมูลได้ดียิ่งขึ้น**
33	**สถาบันการเงินจะบันทึกบัญชีสำหรับธุรกรรมการซื้อขายตั๋วเงิน และธุรกรรมสินเชื่อเพื่อการค้า (Trade Finance) โดยการรับซื้อ ซื้อลด รับช่วงซื้อลดเอกสารตามเงื่อนไขของ L/C ที่เกิดก่อนวันที่ประกาศมีผลบังคับใช้ตามวิธีการเดิมได้หรือไม่**	**เนื่องจากธุรกรรม Trade Finance Factoring และตั๋วเงิน ส่วนใหญ่เป็นธุรกรรมระยะสั้น ซึ่งมักสิ้นสุดภายในไม่เกิน 1 ปี ดังนั้น รายการที่คงค้างซึ่งเกิดก่อน 1 มกราคม 2556 ให้ถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์เดิมได้จนกว่าจะหมดอายุของสัญญา ตามที่กำหนดในข้อ 6 บทเฉพาะกาล**
หมวด 7 การบันทึกรายการหนี้สูญได้รับคืน		
34	ตามที่ ธปท. กำหนด เรื่อง การบันทึกรายการหนี้สูญรับคืนเป็นรายได้ หมายความว่า หากสถาบันการเงินได้รับชำระหนี้จากลูกหนี้ที่จำหน่ายเป็นหนี้สูญไปแล้ว ให้บันทึกรายการหนี้สูญรับคืนเป็นรายได้เท่านั้นใช่หรือไม่ เนื่องจากมาตรฐานการบัญชีกำหนดวิธีปฏิบัติแบบอื่นไว้ด้วย	การบันทึกรายการหนี้สูญได้รับคืนนั้น ให้ถือปฏิบัติตามที่มาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้องกำหนด อย่างไรก็ตาม หากสถาบันการเงินเลือกที่จะบันทึกรายการดังกล่าวเป็นรายได้ ให้คำนึงถึงหลักการที่กำหนดในแม่บทการบัญชีเกี่ยวกับความแน่นอนที่จะเกิดขึ้นและสามารถวัดค่าได้อย่างน่าเชื่อถือด้วย ทั้งนี้ เป็นไปตามหลักความระมัดระวังเพื่อมิให้สถาบันการเงินรับรู้รายได้มากเกินกว่าที่ควรจะเป็น
หมวด 8 นโยบายการจ่ายเงินปันผล		
35	ในประกาศฉบับนี้ได้ตัดตัวอย่างของส่วนแบ่งกำไรในบริษัทร่วมหรือบริษัทย่อยออกจากรายการกำไรที่ยังไม่เกิดขึ้นจริง หรือไม่มีกระแสเงินสดรับจ่ายจริง เนื่องจากต้องการจะระบุว่าการพิจารณาจ่ายเงินปันผลให้ใช้งบการเงินเฉพาะกิจการเท่านั้นหรือไม่	ตาม พ.ร.บ. บริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 การจ่ายเงินปันผลสำหรับกิจการในประเทศไทยต้องพิจารณาจ่ายเงินปันผลจากงบการเงินเฉพาะกิจการเท่านั้น ทั้งนี้ เหตุผลที่ตัดตัวอย่างของส่วนแบ่งกำไรในบริษัทร่วมหรือบริษัทย่อยออกนั้น เพื่อให้สอดคล้องกับข้อกำหนดใน **มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 27 (ปรับปรุง 2552) เรื่อง งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ** ซึ่งปัจจุบันในงบการเงินเฉพาะกิจการจะไม่มีรายการส่วนแบ่งกำไรในบริษัทร่วมหรือบริษัทย่อยแล้ว

ลำดับ	คำถาม	คำตอบ
36	การพิจารณานโยบายการจ่ายเงินปันผลของสถาบันการเงินนั้น สถาบันการเงินจะต้องถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ใดบ้าง	ธปท. ได้ขอความร่วมมือให้สถาบันการเงินถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่ ธปท. กำหนดเกี่ยวกับการพิจารณาจ่ายเงินปันผล โดยระบุอยู่ในเอกสารดังนี้ **1. ประกาศ ธปท. ที่ สนส. 21/2555 ลงวันที่ 17 ธันวาคม 2555 เรื่อง ข้อกำหนดเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีของสถาบันการเงิน (หมวด 8 นโยบายการจ่ายเงินปันผล)** และ 2. หนังสือที่ ธปท.ฝนส.(21) 391-414/2552 ลงวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2552 เรื่อง ประเด็นที่ควรพิจารณาเกี่ยวกับแนวนโยบายการจ่ายเงินปันผลของสถาบันการเงิน
	36.1 การกำหนดว่าไม่ควรนำกำไรที่ยังไม่เกิดขึ้นจริง หรือไม่มีกระแสเงินสดรับจริง (unrealized gains) และกำไรที่เกิดจากการขายทรัพย์สินที่มิได้มีการซื้อขายจริงมาใช้ในการจ่ายเงินปันผลนั้น เนื่องจากปัจจุบันมีกำไร (ขาดทุน) ที่เข้าข่ายเป็น Unrealized gain (loss) มากขึ้น ซึ่งส่งผลต่อนโยบายการจ่ายเงินปันผลของสถาบันการเงิน จึงขอหารือว่ารายการใดบ้างที่ควรนำมาพิจารณา และหากมีทั้งรายการกำไรและรายการขาดทุนสามารถนำมาหักกลบกันก่อนพิจารณาจ่ายเงินปันผลได้หรือไม่	1) กำไรที่ยังไม่เกิดขึ้นจริง หรือไม่มีกระแสเงินสดรับจริง (unrealized gains) ให้หมายถึง รายการซึ่งเป็นผลจากการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ย อัตราแลกเปลี่ยน และมูลค่ายุติธรรม หรือ มีการรับรู้กำไรที่สูงกว่าหรือขาดทุนที่ต่ำกว่ากรณีปกติ ดังต่อไปนี้ 1. กำไรสุทธิจากการวัดมูลค่ายุติธรรม (Mark to market) ตราสารหนี้ ตราสารทุน ประเภทเพื่อค้า (โดยไม่ให้นำผลขาดทุนสุทธิที่เกิดขึ้นมาบวกกลับ) 2. กำไรสุทธิจากการ Mark to market ตราสารอนุพันธ์ (โดยไม่ให้นำผลขาดทุนสุทธิที่เกิดขึ้นมาบวกกลับ) 3. กำไรสุทธิจากการแปลงค่าเงินตราต่างประเทศ (โดยไม่ให้นำผลขาดทุนสุทธิที่เกิดขึ้นมาบวกกลับ) 4. กำไรจากการโอนเปลี่ยนประเภทเงินลงทุน (โดยไม่ให้นำผลขาดทุนมาบวกกลับ) 5. รายการกำไรอื่นๆ ที่ ธปท. อาจกำหนดในภายหลัง 2) กำไรที่เกิดจากการขายทรัพย์สินที่มิได้มีการซื้อขายจริง เช่น กำไรจากการขายทรัพย์สินที่ไม่เข้าเงื่อนไขเป็นการขายที่แท้จริงตามหลักการบัญชี หรือ True sale (โดยไม่ให้นำผลขาดทุนมาหักกลบ)
	36.2 ในกรณีที่สถาบันการเงินถือปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 12 เรื่อง ภาษีเงินได้แล้ว จะต้องนำกำไร (ขาดทุน) จากการบันทึกบัญชีภาษีเงินได้รอตัดบัญชี มาปรับปรุงกำไรสุทธิระหว่างปีเพื่อพิจารณาการจ่ายเงินปันผลหรือไม่	ไม่ต้องนำกำไร (ขาดทุน) จากการบันทึกบัญชีภาษีเงินได้รอตัดบัญชีที่รับรู้ผ่านงบกำไรขาดทุนมาปรับปรุงกำไรสุทธิประจำปีเพื่อพิจารณาการจ่ายเงินปันผล รวมถึง กำไร (ขาดทุน) ที่เกิดจากวิธีบัญชีภาษีเงินได้ ซึ่งกระทบกำไรสะสมโดยตรงเมื่อเริ่มนำมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 12 เรื่อง ภาษีเงินได้ มาใช้ ก็ไม่สามารถนำมาพิจารณาจ่ายเงินปันผลได้

ลำดับ	คำถาม	คำตอบ
ประเด็นอื่น ๆ		
37	**มาตรฐานการบัญชีของไทย ฉบับที่ 105 เรื่อง การบัญชีสำหรับเงินลงทุนในตราสารหนี้และตราสารทุน** ในปัจจุบันยังมีส่วนที่ขัดแย้งกับ IAS 39 อยากทราบแนวทางบังคับใช้ที่ชัดเจน	มาตรฐานการบัญชีของไทย ฉบับที่ 105 ยังคงมีผลบังคับใช้จนกว่ามาตรฐานการบัญชีของไทยที่เป็นไปตาม IAS 39 จะมีผลบังคับใช้
38	Embedded derivative of TAMC: ตั๋ว TAMC ที่ธนาคารได้รับชำระค่าซื้อเงินให้สินเชื่อจะมีความเสี่ยงที่ TAMC สามารถโอน credit risk จากเงินให้สินเชื่อที่รับซื้อไปจากธนาคารกลับมาให้ธนาคารได้ จะสามารถมองว่าตั๋วเงินนี้มี embedded credit derivative หรือไม่ และต้อง bifurcate และ value embedded derivative ออกมาหรือไม่ เนื่องจากประเด็น valuation credit risk เป็นเรื่องที่ยากและซับซ้อน	ในกรณีของตั๋ว TAMC ไม่ถือว่ามี embedded derivative และในปัจจุบัน ให้ถือว่าเป็นเงินลงทุนในตราสารหนี้
39	Trade date vs. Settlement date ขอทราบกำหนดเวลาในการออกประกาศ ธปท. ที่จะกำหนดมาตรฐานการบัญชีสำหรับ securities (เงินลงทุน) ให้บันทึกด้วย trade date เท่านั้น	ในส่วนของการบันทึกบัญชี ให้สถาบันการเงินถือปฏิบัติตามข้อกำหนดของมาตรฐานการบัญชี อย่างไรก็ตาม หลักเกณฑ์การกำกับดูแลของ ธปท. บางหลักเกณฑ์ เช่น ประกาศ ธปท. ที่ว่าด้วยการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงเพื่อดำรงเงินกองทุน ได้กำหนดให้นับสินทรัพย์ตั้งแต่ Trade date ดังนั้น ในการคำนวณการดำรงเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงส่ง ธปท. หากสถาบันการเงินเลือกใช้ Settlement date ในการบันทึกบัญชีรายการสินทรัพย์ในงบการเงิน สถาบันการเงินจะต้องปรับปรุงรายการเงินลงทุนดังกล่าวเสมือนใช้ Trade date accounting ในการบันทึกบัญชี เพื่อให้การดำรงเงินกองทุนของสถาบันการเงินเป็นมาตรฐานเดียวกัน